

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

	ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 0651-74000 ΦΑΞ: 0651-79286	ΕΤΟΣ ΚΓ΄ ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 281 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2001
--	---	--

Για το Ζαγόρι:

Υπάρχουν κι άλλοι δρόμοι, εκτός του τουρισμού...

Ο τίτλος του άρθρου αναφέρεται, φυσικά, στους δρόμους ανάπτυξης. Γιατί τα τελευταία χρόνια, λόγω της τουριστικής έκρηξης και στο Ζαγόρι, φτάσαμε να θεωρούμε τον τουρισμό πανάκεια και μονόδρομο, για την επιβίωση και την ανάπτυξη του.

Χωρίς να αμφισβητείται η συμβολή του τουρισμού στην ανάπτυξη μιας περιοχής, εκείνο που προβληματίζει όλο και πιο πολλούς (για), είναι αυτή η μονομέρεια και η αντίληψη της απολεισιμότητας του τουρισμού σαν παράγοντα ανάπτυξης, που υπόκειται —λένε— σε πολλούς κινδύνους, λόγω ανεξέλεγκτων συγκυριών και αστάθηνων γεγονότων.

Ήδη, από πολλές περιοχές της χώρας, όπου ο τουρισμός αποτελεί τη βασική πηγή εισοδήματος και ιδιαίτερα τα νησιά μας, φτάνουν ανησυχητικά μηνύματα, ως προς την παραπέρα πορεία του τουρισμού και τ' αποτελέσματά του.

Δεν ξέρω (δεν έχω στοιχεία), πως πήγε φέτος η τουριστική κίνηση στο Ζαγόρι. Όσοι, όμως, ασχολούνται στον τομέα αυτόν, **ας προσέξουν**. Γιατί και γρίνιες ακούγονται και παράπονα διατυπώνονται, ως προς την παραγωγή και την ποιότητα των υπηρεσιών. Δεν έχουμε, άλλωστε, οι Ζαγοριώτες, και μεγάλη εμπειρία του αντικειμένου.

Σε Αθηναϊκή εφημερίδα, διάβασα: «Κάποιοι πρέπει να καταλάβουν για να πείσει ο ξένος να μας επισκεφθεί. Αφήστε που κι αυτό το μοναδικό μας συγκριτικό πλεονέκτημα, καταφέραμε να το υποβαθμίσουμε με ένα πλήθος αυθαιρεσιών... Γεμίσαμε παντομίμες παραλίες με μετσόν, βελώσαμε για τα καλά παραδοσιακούς οικισμούς, απλώσαμε τα πλαστικά μας τραπέζια και τα αντι-

στοιχής ποιότητας φαγητά και θεωρούμε, ότι δουλεύοντας 3 μήνες θα καθόμαστε τον υπόλοιπο χρόνο. Να, όμως, που όλα αυτά γίνονται μπουμ-ρανγκ και τώρα γκρινιάζουμε και διαμαρτυρούμαστε».

Αλλά η ...τουρισμολαγνεία ενέχει κι άλλους κινδύνους, που άπτονται της πολιτιστικής μας παράδοσης και γενικά του τρόπου ζωής, που στηρίζονταν ακριβώς σ' αυτή την πολιτιστική παράδοση. Και πάλι θα αναφερθώ

να τον ...ληστέψουν με κάθε τρόπο» (Κάπου αρχίζουμε να το βιώνουμε και στα χωριά μας...).

Όλα τα παραπάνω (που κι εγώ πιστεύω και υιοθετώ γι' αυτό και τα αναφέρω) στοχεύουν, ώστε όσοι έχουν την ευθύνη για την αναπτυξιακή πορεία και τις τύχες μιας περιοχής, να προβληματιστούν κι ανάλογα να σχεδιάσουν και να δρομολογήσουν πολύπλευρες, σύγχρονες και καινοτόμες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και δη

ας. Καλά τα «γκαλντερίμια», αλλά από μόνα τους δεν οδηγούν πουθενά. Απαραίτητα κι αυτά βέβαια, αλλά να μη μέινουν μόνο για τους ξένους και για δυο-τρεις μήνες το χρόνο.

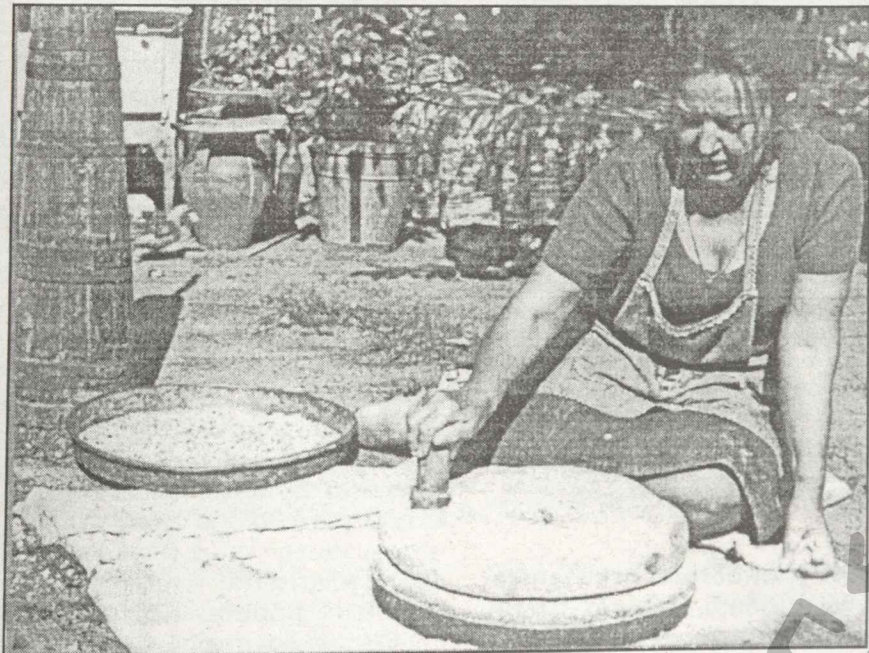
Γι' αυτό θεώρησα σημαντική κι ενδιαφέρουσα την πρωτοβουλία και εκδήλωση που οργάνωσαν από κοινού η ΑΣΗΚ Α.Ε. (Αγροτική - Συνεταιριστική Ηπείρου - Κερκύρας), το ΓΕΩΤΕΕ, Τμήμα Ηπείρου και ο Σύλλογος Γεωπόνων, στις 14 Σεπ/ρίου στο DU LAC με θέμα: «**Ολοκληρωμένη διαχείριση για την παραγωγή ποιολογικών προϊόντων στην Ήπειρο**». Κεντρικός ομιλητής της ημερίδας ήταν ο Υφυπουργός Γεωργίας Βαγγέλης Αργύρης, ο οποίος τεκμηρίωσε απόλυτα την ανάγκη μιας αειφόρου και βιώσιμης αγροτοκτηνοτροφικής ανάπτυξης, μέγα ζητούμενο ζήμερα, μέσα στη ζούγκλα της διατροφικής αλυσίδας που η παγκοσμιοποίηση μας επιβάλλει. Η Ήπειρος και οι ορεινές περιοχές, έχουν όλα τα πλεονεκτήματα, τόνισε ο κ. Αργύρης, για μια τέτοια προσπάθεια. Κι έχει δίκιο!

Αρκεί για να υλοποιηθεί, να δρομολογηθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, αλλά και τα αποτελεσματικά κίνητρα. Επισταμένα αναφέρθηκαν, από επιστημονικής πλευράς, οι καθηγητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ.κ. Ελευθεροχωρινός Ηλίας και Γεωργιάδης Ανδρέας.

Για τα θέματα της αειφόρου ανάπτυξης και τα συστήματα που αφορούν στη Γεωργία και την κτηνοτροφία και πως αυτά μπορούν να εφαρμοστούν και στο Ζαγόρι, θα έχουμε την ευκαιρία να ξανακουβεντιάσουμε.

Η ημερίδα στην οποία αναφέρθηκα, μου έδωσε το έναυσμα για τούτο το κείμενό μου και την επιλογή του τίτλου του. Ας ανιχνεύσουμε κι άλλους δρόμους πέραν του τουρισμού.

Βασ. Τζιόβας

Κάποτε ξέραμε τι τρώγαμε, γιατί ήταν από τα χέρια μας.

στην εμπειρία άλλων, όπως στην έγκυρη δημοσιογράφο και συγγραφέα Έρση Αρβανίτη-Σωτηροπούλου που σε Αθηναϊκή εφημερίδα γράφει για τη Σαντορίνη της, που βιώνει μια τουριστική κοσμογονία, τα τελευταία χρόνια: «Πρωτεύει η μεταμόρφωση από χρόνο σε χρόνο... Αγνώριστος ο τόπος που αγάπησες. Σαν πολυαγαπημένη, που αποκτά τερτίπια πόρνης. Το τίμημα της τουριστικής αξιοποίησης. Αγνώριστοι και οι άνθρωποι. Από εκεί που έμεναν νηστικοί για να φιλοξενήσουν τον ξένο, τώρα προσπαθούν

στον πρωτογενή τομέα (κτηνοτροφία, δάσος, γεωργία), βάση κάθε αναπτυξιακής προσπάθειας για την ύπαιθρο και τις ορεινές περιοχές. Παράλληλα με τον τουρισμό για να γίνει αυτός, πράγματι Αγροτουρισμός κι όχι κατ' όνομα για την εξασφάλιση των σχετικών επιδοτήσεων...

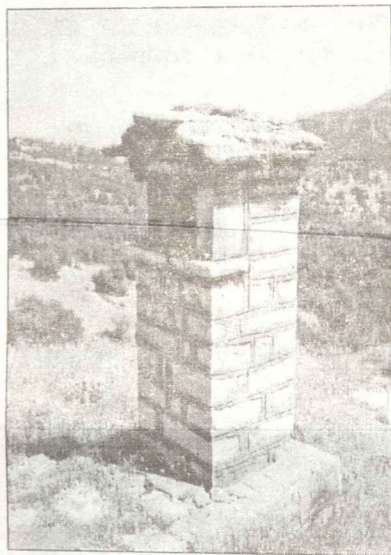
Τις απόψεις αυτές εξέφρασα κατ' επανάληψη στα πλαίσια του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου κι εύχομαι να αποτελέσουν έναν από τους στόχους της ήδη συσταθείσας Αναπτυξιακής Εταιρεί-

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

«Σκηνογραφίες»
του Σεπτέμβρη

Σταύρου Συκιώτη

Στο έμπα του Σεπτέμβρη ήταν το τέλος του καλοκαιριού και η αρχή της αποδημίας τους. Τότε που οι αποστάσεις ήταν μακρινές από έλλειψη συγκοινωνίας, επικοινωνίας κλπ., τότε που έλειπαν το Ι.Χ. το λεωφορείο, το κινητό τηλέφωνο και όλα τα σημερινά ηλεκτρονικά

Εικόνα στο Πηγαδούλι της Αρίστης. Στέκει σε πείσμα του χρόνου όρθιο. Ήταν, παλιότερα, ο μάρτυρας στα «εξχωρίσματα» των ξενιτεμένων και χάνονταν κάτω από τα βάρια που τον φόρτωναν. Τώρα, στη μοναχικότητά του, τότε-πότε, κείναι μια φλογίστα στο καντηλάκι του, αναμμένη από ευλαβικό χέρι. Κι είναι η φλογίστα αυτή τις νυχτερινές ώρες, όταν δεν την κρύβει το φως της ημέρας, *Ελπίδα Ζωής*. (Στο βάθος διακρίνεται το χωριό Άγιος Μηνάς).

μέσα, η αποδημία ήταν φαινόμενο ομαδικό, έμοιαζε με την αποδημία των χελιδονιών. Συνεννόηση και προετοιμασία για το ταξίδι, προσδιορισμός της αναχώρησης, προετοιμασία του αποχαιρετισμού, χρονική αποδοχή του κενού που άφηναν πίσω τους (άδειες χελιδονοφυλίες). Τις πρώτες δεκαετίες του περασμένου αιώνα, που το φαινόμενο της αποδημίας ήταν τακτικό και επαναλαμβανόμενο, φυσικό ήταν να δημιουργηθεί μια συμπεριφορά και συνήθειες τέτοιες που πλούτισαν τη λαογραφία με πολύ υλικό. Έχουν γραφεί πάρα πολλά για το θέμα αυτό, που καλύπτουν όλες τις πλευρές της αποδημίας της περιόδου εκείνης. Γλεντάκια και

διασκεδάσεις πριν την αναχώρηση, τραπέζωματα την παραμονή και ανήμερα της αναχώρησης, «καλούδια» και μηνύματα από συγγενείς και χωριανούς για τους δικούς τους, το στόλισμα των ζώων που θα τους μετέφεραν στο συγκοινωνιακό μέσο, τα ξεχωρίσματα στην έξοδο του χωριού κλπ. Αξίζει να αναφέρω εδώ μια πολύ γλαφυρή περιγραφή τέτοιας αποδημίας που διαλαμβάνει ο Αριστίνος λόγιος Γιάννης Σαραλής στο σύγγραμμά «Αρίστη και Δυτικό Ζαγόρι», 1982, σελ. 357-364.

Τα «βάρια» μας είναι γνωστά από την εποχή του Χριστού. Την εισοδή του στην Ιερουσαλήμ την χαίρεσαν τότε οι άνθρωποι με «βάρια και κλάδους», έκφραση χαράς και ενθουσιασμού. Ωστόσο, η χαρά έχει και το ταίρι της: τη λύπη και το πένθος. Έτσι, σε κείνες τις στιγμές της αποδημίας, στα ξεχωρίσματα που γίνονταν στην έξοδο του χωριού, το εικόνημα του Πηγαδουλιού (στην Αρίστη) γέμισε τους αρμούς του με βάρια, από οικειούς και συγγενείς, δηλαδή κλαδάκια από θάμνους, κοντοπούρναρα και σφακίδια, έκφρασης λύπης για το *εξχωρίσμα* και ευχής για το «καλό ταξίδι». Το ίδιο και η εξώθυρα του σπιτιού του χωριανού που ταξίδευε. Τα βάρια, αυτά τα ασημαντα ταπεινά κλαράκια, πήραν νοηματικό χαρακτήρα και μεταφορικά προέκυψαν συνήθειες φράσεις όπως: «θα σου πάρω ή θα σου φέρω τα βάρια» ή «αυτός πήρε βάρια» κλπ. για γεγονότα που αναφέρονταν σε όποιες μορφές αναχώρησης.

Οι σκηνογραφίες του Σεπτέμβρη δεν έχουν τελειωμό. Δυστυχώς, για τις χαμένες εκείνες εποχές (μέχρι τον πόλεμο του '40) που γραφικές όπως ήταν περιπλανιούνται τώρα στο χώρο της αναπόλησης.

Ο Τρύγος: ήταν ένας γενικός ξεσηκωμός. Ένα πανηγύρι στις πλαγίες που ήταν αναπτυγμένοι αμπελώνες. Μικροί και μεγάλοι «γλεντούσαν» τη συγκομιδή του σταφυλιού. Αντιλαλούν οι ρεματίες από φωνές, τραγούδια, γκαρίσματα και χλιμιντρίσματα των μεταφορικών ζώων που πηγαινοέρχονταν φορτωμένα σιπέρια και καλάθια γεμάτα το θείο δώρο του Διονύσου.

σου. Ο χυμός των σταφυλιών που γέμιζαν το στομάχι των τρυγητάδων ήταν το πρώτο γλυκό μεθύσι, πριν αυτό μεταβληθεί σε αλκοόλ που υπνωτίζει το λογικό.

Σήμερα, στην Αρίστη, δεν υπάρχει για δείγμα ένα αμπέλι. Νομίζω και στα άλλα χωριά του Ζαγορίου. Άλλοι οι τότε καιροί, άλλες οι τωρινές μέρες. «*Τα πάντα ρει*» (Αθάνατε Ηράκλειτε).

Δεν τελείωναν οι σκηνογραφίες του Σεπτέμβρη τότε. Ακολουθούσε το *πανηγύρι* (λόγω ομαδικότητας της *συλλογής των «κλαδιών»*) για το ξεχειμώνα των ζώων, έρχονταν τα *πρωτοβρόγια* για τη φρυγμένη γη και άρχιζαν τα *πρώτα οργώματα* για τον καινούριο κύκλο της γεωργικής παραγωγής.

Στο επίκεντρο όλου αυτού του οργασμού Ζωής που έφερνε μαζί του ο Σεπτέμβριος, ήταν το χτύπημα της καμπάνας της Εκκλησίας για το *άνοιγμα του σχολείου*. Δεκάδες παιδικές φωνές στις σχολικές αυλές. Πολύβουες κυψέλες ζωής και δράσης. Δυστυχώς χάθηκαν κι αυτά. Λίγα, πολύ λίγα τα λειτουργούντα στο Ζαγόρι σχολεία, που ο «πληθυντικός» δυσκολεύεται να τα ονοματίσει.

Κι όμως, ο χρόνος — Σεπτέμβρης έρχεται και θα έρχεται πάντα σκηνογραφώντας πάντα τη Ζωή με ό,τι υλικό και προϋποθέσεις εμείς οι άνθρωποι του προσφέρουμε. Θα βοηθήσουμε, άραγε, την υπαίθρο και τα χωριά μας να ξαναζήσουν τις παραπάνω γραφικότητες; *Ουτοπία μοιάζει!* Ο κόσμος και η ζωή ακολουθούν το νομοτελειακό τους κύκλο. Τα παραπάνω ανήκουν στο χτες, στην ιστορία και αποτελούν για όσους τα είδαν γραφικότητες, στο χώρο της αναπόλησης και θέμα για τους...γραφιάδες (σαν και μένα).

Σημείωση:

Στο φύλλο 279-80/Ιουλίου-Αυγούστου, ίσως λόγω Αυγούστου, ο «δαίμων του τυπογραφείου»...σαλτάει σε.

- Στη δεύτερη στήλη δεξιά το κείμενο γράφει: «...τα αυτοκίνητα που θα τα οργάνωνουν...». Ο δαίμων με την ουρίστα του το έγραψε... που θα τα οργάνωνουν...
- Το χειρότερο: την παράγραφο (δεύτερη στήλη τελευταία παράγραφος) η διατροπή αναμφιβολα... κλπ. μέχρι τέλος, την επαναλαμβάνει δύο φορές στην τρίτη και τέταρτη στήλη, κάτι που μπερδεύει τον αναγνώστη.

Όπως είπαμε, λόγω καύσωνος, ο δαίμων του τυπογραφείου γίνεται συγγνωστός...

Μνήμες και εικόνες από τα παλιά

Μια φωτογραφία...μια ιστορία

«Με των αλόγων τα φαντάσματα περνούσαν οι νεκροί»

Στο άσπρο-μαύρο της δεκαετίας του '60 πρόσωπα χαμογελαστά, σχεδόν ανέμελα ποζάρουν στο φακό. Στο φως του Δεκαπενταύγουστου και στον παχύ ισκίο αιωνόβιων πλατάνων δίπλα στο ποτάμι. Στο ποτάμι που δεν φαίνεται στη φωτογραφία, με τα λαμπερά νερά, στο βάθος της χαράδρας με το περίεργο όνομα, με τα ακόνια, τις οβίδες, τον στρογγυλεμένο σαν κοιλιά εγκύλι γυναικός βράχο, «αγγαστρωμένη» το όνομά του.

Της Ελένης Σκούρτη

Στη μικρή ταπεινή εκκλησιά, την εκκλησιά της Παναγίας που στην κοίμησή της το Δεκαπενταύγουστο εκείνα τα χρόνια, αρχές του '60 κατεβαίναμε προσκυνήτες απ' τα χωριά μας: το Πάπιγκο, την Αρτοίστα, το Βιταϊκό.

Ξεκινούσαμε την παραμονή, αργά τ' απόγευμα κόσμος πολλός. Φορτώνουμε σε αλόγα και γαϊδουράκια καλάθια μεγάλα, σσκουιλιά ασπρόμαυρα υφαντά, διάσια. Γιομάτα τρόφιμα: κρέατα, ψωμιά, τυριά, σαλατικά, μπιρ, κρασιά, πεπόνια κονιντωτικά, καρπούζια. Πλαστικά πιτσούμενα ποτήρια —όχι μιας χρήσεως— αλλά αλουμινίου κι ο πατέρας μου ήθελε γυάλινα που τα τύλιγε σε εφημερίδες και τα κουβαλούσαμε στο ποτάμι. Και κουβέρτες, μάλλινα χράμια και βελαντζές για τη νύχτα.

Το «καρβάνι» κατηφόριζε τον Αρίστο, την Πογδορά περνούσε τη χούνη κάτω ακριβώς από το Κόκκινο λιθάρι, σταματούσε για λίγο, έτσι για μια ανάσα στο ψηλά κουκούλια κι έμπαινε στο κομμάτι με τις ασφάκες. Εφτανε στον «Πόρο» εκεί που πηγάει το καθαρό ποτάμι, διέσχισε το ποτάμι και κατακτινιανε στη χωραφιά δίπλα στην εκκλησία.

Στρώονταν οι κουβέρτες και τα χράμια, οι πολύχρωμες βελαντζές και περνούσε η νύχτα κάτω απ' το θόλο τ' ουρανού με τα μύρια άστρα κρεμασμένα πάνω μας, με το φεγγάρι να φέγγει, το ποτάμι να κυλάει την ιστορία του, τα ζουδια να τρομάζουν απ' την ανθρώπινη παρου-

σία. Πράγματα αξέχαστα κι ονειρικά. Ξημέρωνε Δεκαπενταύγουστο, γιόμιζε η εκκλησία από κόσμο, κεριά και ζώστρες, σχολούσε ο παππάς τη λειτουργία, μας κερνούσαν λουκούμι και τσίπουρο, στο πλατόμα στήνονταν ο χορός και παραπέρα οι σούβλες, γιόμιζε η χαράδρα μωρωδιές και ήχους. Αχούσε το κλαρίνο στα σκέμια της χαράδρας κι οι άνθρωποι χόρευαν τους καυμούς και τα πάθια τους. Έτρωγαν τ' αρνιά τα σουβλιστά, τα γαϊουρίτια, τη μαγειρίτσα στο μπαγράτι, τα πεπόνια και τα καρπούζια που είχαν κρυώσει στο ποτάμι, έπιναν τις μπίρες και τα κρασιά.

Αργά τ' απόγευμα η ανθρώπινη αλυσίδα έπαιρνε το δρόμο της επιστροφής. Ανέβαιναν άνθρωποι και ζώα κι απ' τις δύο

Εφυγαν για μια εκδρομή σε τόπο μακρινό χωρίς ούτε μια πιθανότητα επιστροφής, για ποτάμια που κυλούν αιώνια κι αστείρευτα, για δεκαπενταύγουστα ατέρμονα. Εφυγε ο Ηλίας ο Ρωμανέλης και η γυναίκα του η Σταυρούλα, ο Νάσιος ο Κοτσωρίδης, ο Χριστόδουλος Βαζάτης ο αγροφύλακας, ο «άχαρος» ο Μήτσος ο γείτονας μας κι ο άλλος ο γείτονας ο Μήτσος Πανταζής, ο Θάνος ο Λαζαρίδης που ήταν καθηγητής μαθηματικών και που εγκλώβισε το χρόνο στην ασπρόμαυρη αυτή φωτογραφία, έφυγε ο θείος μου ο Μιχαλάκης, τέλος έφυγε κι ο πατέρας μου.

Εφυγαν με το κεφάλι ψηλά, άνθρωποι περήφανοι και ταπεινοί συνάμα, αξιοπρεπείς, στυλοβάτες αξιών που σήμερα χάθη-

Δεν ζουν: Μ. Σκούρτης, Οδ. Σκούρτη, Δημ. Πανταζής, Δημ. Μητσιάδης, Χρυσ. Βαζάτης, Ηλίας Ρωμανέλης, Σταυρούλα Ρωμανέλη, Αθ. Λαζαρίδης, Αθ. Κοτσωρίδης. Ζουν: Αντ. Αποστόλου, Ναυσικά Σκούρτη, Κων/νος Καποτσής, Αλκ. Καρπούζης, Χρήστος Σούβλας, Γιώργος Σούβλας, Νικήτας.

όχθες, κι ανέβαιναν, κουρασμένοι αλλά ευχαριστημένοι και χαρούμενοι.

Καμιά φορά έπιανε και καμιά μπόρα καλοκαιρινή με βροντές κι αστραπές, έμπαινε το νερό απ' το λαϊμό κι έβγαине απ' τα παπούτσια.

Έτσι τελείωνε μια εκδρομή στα περιορισμένα όρια του τόπου μου που όμως για μένα —παιδί καθώς ήμουν— ήταν σαν να'χα κατακτήσει μέρος του κόσμου.

Απ' αυτή την εκδρομή - προσκύνημα είναι και η φωτογραφία.

Οι περισσότεροι απ' αυτούς που νέοι τότε χαμογελούσαν στο φακό έφυγαν.

Εφυγαν για μια εκδρομή σε τόπο μακρινό χωρίς ούτε μια πιθανότητα επιστροφής, για ποτάμια που κυλούν αιώνια κι αστείρευτα, για δεκαπενταύγουστα ατέρμονα. Εφυγε ο Ηλίας ο Ρωμανέλης και η γυναίκα του η Σταυρούλα, ο Νάσιος ο Κοτσωρίδης, ο Χριστόδουλος Βαζάτης ο αγροφύλακας, ο «άχαρος» ο Μήτσος ο γείτονας μας κι ο άλλος ο γείτονας ο Μήτσος Πανταζής, ο Θάνος ο Λαζαρίδης που ήταν καθηγητής μαθηματικών και που εγκλώβισε το χρόνο στην ασπρόμαυρη αυτή φωτογραφία, έφυγε ο θείος μου ο Μιχαλάκης, τέλος έφυγε κι ο πατέρας μου.

Εφυγαν με το κεφάλι ψηλά, άνθρωποι περήφανοι και ταπεινοί συνάμα, αξιοπρεπείς, στυλοβάτες αξιών που σήμερα χάθη-

καν, αγωνιστές ιδανικών και παραδόσεων που τα θεωρήσουν αυτονόητα.

Εφυγαν αφού έζησαν μια ζωή που δεν τους χαρίστηκε σχεδόν σε τίποτα, σε χρόνια δύσκολα και σκατεινά με τον πόνο να περισσεύει και να αποτυπώνεται στα γραντιτόμορφα πρόσωπά τους, με το χαμόγελο συγκατακτινιανό και τη χαρά —όταν έρχονταν— να τη φυλάνε σαν πολύτιμη λίθο στο χρηματοκιβώτιο της ψυχής τους.

Εφυγαν αφού χόρεψαν τους καυμούς τους σε πλακόστρωτα μπροστά από πετρόκτιστες εκκλησίες κι αφού τραγούδησαν το χάρο σε δεκαπενταύγουστα, αηλιάδες και παλιούρες.

Υποκείμενα σε ρήματα σύνταξης ενεργητικής και όχι αντικείμενα οποιασδήποτε εκμετάλλευσης και ισοπεδωτικής αλλοτρίωσης.

Εφυγαν θεατές και όχι ηθοποιοί ενός έργου δραματικού με τραγικό τέλος που δυστυχώς «παίζεται» σχεδόν καθημερινά στον τόπο σήμερα. Καθαροί κι αλώβητοι, αυθεντικοί και άρχοντες, περήφανοι κι ωραίοι.

Επιστρέφουν κάθε Δεκαπενταύγουστο. Καβαλλάρηδες, «με των αλόγων τα φαντάσματα» αφού περάσουν χούνες, ασφάκες, γραβέλια, σιουμιά και λεφτοκαρυές φτάνουν στο χωριό. Προσπαθούν να μπουν αλλά δεν μπορούν. Γιατί πολλά πράγματα ξένα κι αταίριαστα μ' αυτούς τους εμποδίζουν. Και τους στενοχωρούν. Κι έτσι γυρνάνε πάλι πίσω πάντα καβαλλάρηδες, σε λιβάδια μ' ασφοδίλια και θυμούνται. Τα άλλα Δεκαπενταύγουστα θυμούνται αυτά που τα «βλέπουμε» σε ασπρόμαυρες φωτογραφίες.

Τα τελευταία χρόνια όλο και πιο λίγοι κατηφορίζουν το Δεκαπενταύγουστο στον Πόρο. Βιολιά και κλαρίνα τη μέρα αυτή δεν ακούγονται στη χαράδρα.

Την παραμονή δεν κατεβαίνει κανένας για να κοιμηθεί κάτω απ' τ' άστρα. Ούτε αρνιά ψήνονται σε σούβλες ούτε καρπούζια παγώνουν στο ποτάμι.

Μόνο αυτό κυλάει τα νερά του αδιαφορώντας για το τι γίνεται γύρω του, για το ποιος φεύγει και ποιος μένει.

Κι η Παναγία, η μικρή και ταπεινή στέκει ακόμα εκεί φύλακας ψυχών και σωμάτων. Κάθε Δεκαπενταύγουστο που είμαι στο χωριό μας και ο Αύγουστος είναι πλέον για όλους ο μήνας των διακοπών, αργά, πολύ αργά μεσ' τη νύχτα περιμένω.

Να γυρίσουν πίσω τους περιμένω. Όλους αυτούς που φύγανε καβαλλάρηδες της ζωής, της επίγειας και της αιώνιας. Κάθε Δεκαπενταύγουστο θα τους περιμένω. Κι ως γνωρίζω πολύ καλά ότι δεν θα γυρίσουν. Γιατί γνωρίζω επίσης πολύ καλά πως «με των αλόγων τα φαντάσματα περνάνε οι νεκροί».

Ελένη Σκούρτη
Πάπιγκο, Αύγουστος 2001

Αθήνα 12 Ιουλίου 2001
Β. Αρχιμανδρίτης

Ώρες Λειτουργίας 08.00 - 20.00

K.A.X.

τηλέφωνο 0653/22538

Η οργή και το παράπονο του Γρηγόρη Καψάλη

Παραλειπόμενα από το πανηγύρι στο χωριό μου

Ένα πανηγύρι γεμάτο κόσμο τις δύο ημέρες καθώς και την τρίτη, χορός, κέφι από νέους και μεγάλους, γυναίκες και άντρες, όποιο την τρίτη βραδιά κατά τις 03.30 ξέσπασε η μπόρα δίχως αιτία και αφορμή από το Συγκρότημα. Μερικά νεαρά άτομα από το χωριό μου, σαν μαινόμενοι και αφρισμένοι ταύροι, ρίχντηκαν στο Συγκρότημα μου βρίζοντας, απειλώντας, σπάζοντας όργανα και δέροντας συνάδελφό μου που με κάποιο έντονο τόνο σηκώθηκε και μπήκε στη μέση να διαμαρτυρηθεί και να ηχηθεί κάπως τα πράγματα και έφερε της χρονιάς του από άντρες και γυναίκες. Και θέλω να ρωτήσω και να μου απαντήσουν οι διοργανωτές του πανηγυριού φέτος (Αδελφότητα και τοπικοί φορείς), γιατί όλα αυτά σε εμάς, από προσωπικά ή κοινοτικά προβλήματα ξεσπάει μ' ένα οργανωμένο επεισόδιο μερικοί στα όργανα και στους μουσικούς;

Σε κάθε τέτοιο γεγονός εμείς θα είμαστε το μαύρο πρόβατο (αυτό βέβαια το αναφέρο και για άλλα χωριά που ορισμένοι ξέρουν): Και τι έκαναν οι φορείς του χωριού και οι γονείς των νέων αυτήν, ματαιωμένοι ν' ανεβαίνουν στις στέγες των σπιτιών με το ωραίο και παραδοσιακό τραγούδι του Παπακώστα και τον ήχο του κλαρίνου μου να χορεύουν πάνω στις πλάκες σαν κανίβαλοι και σαν καλικάτζαροι; Αυτή είναι η παράδοση μας, που εγώ προσταθώ 52 χρόνια, που ίδρυσά πρώτος εγώ το πανηγύρι μας με τον πατέρα μου το 1952 και κατάφερα να το κάνω ένα από τα καλύτερα του Ζαγορίου; Δεν το αντιλαμβάνονται αυτοί οι νέοι που εγώ προσταθώ να φέρω το καλύτερο συγκρότημα για να έχει μια φημη το χωριό μας αλλά και το πανηγύρι μας και να το προστατέψουν αυτοί που τα δημιούργησαν όλα αυτά; Είχαμε επιτροπή; Ποια επιτροπή; Που έπρεπε να είναι επίσης διοργανωμένη από τον τοπικό φορέα κι από το Δήμο και να είναι θυροκολλημένη η απόφαση για να έχουν κάποια ισχύ σε περιπτώσεις τέτοιες οι άνθρωποι αυτοί για να επέμβουν πιο δυναμικά, πράγμα που δε μπορούσε να γίνει εκείνη τη στιγμή διότι χάσανε πλέον και τον έλεγχο της κατάστασης. Ένας επίσημος άνθρωπος από τους διοργανωτές μου είχε τη δεύτερη μέρα του πανηγυριού: «Γρηγόρη προβλέπεται αύριο το βράδυ κάποιος να μας δημιουργήσουν επει-

σόδιο, αλλά προσέξτε λίγο εσείς και η επιτροπή, παίξτε τους κανά δυο φορές παραπάνω για να μη δώσουμε δικαίωμα» και τους απαντώ «ποιοί είναι αυτοί, να πάρεις αμέσως τώρα τηλέφωνο να έρθουν αύριο δύο χωροφύλακες και να αναφέρεις το λόγο, για να διατηρηθεί η ασφάλεια του πανηγυριού».

Μου λέει: «Ελα moré, το 2000 να έχουμε αστυνομία στο πανηγύρι μας, τι διάολο!». Όταν όμως τον βρήκα μετά από κανά δυο μέρες του είπα ότι ορισμένοι από εμάς δεν είμαστε στο 2000, αλλά στο Μεσαίωνα. Γιατί αν υπήρχαν χωροφύλακες μπορεί να πήγαιναν δυο-τρία από αυτά τα άτομα στο αυτοφωρο ή ως κατεγγελλοντο από τα αστυνομικά όργανα διότι τον χρόνον δε θα το ξανακάνανε αυτό, να μαυρίζουν το πανηγύρι μας, να έχουνται παραθεριστές χωριανόι και ξένοι για λίγες μέρες που το συνδυάζανε και με το πανηγύρι και να βλέπουν αυτό το θέαμα και αυτά τα χάλια και πολλοί χωριανοί μας μείνιανε και αγόρευτοι, το οποίο θεωρείται από μένα αλλά και από όλους τους χωριανούς απαράδεκτο. Μετά από δύο μέρες έγινε κάποια συνέλευση για απολογισμό εσόδων και εξόδων από το πανηγύρι και όλοι οι ομλητές κρίνανε κατακριτέο το συμβάν. Και τι έγινε; Πήγε κάποιος από αυτούς έστω μετά από δύο μέρες να καταγγείλει το συμβάν; Όχι φυσικά. Και εγώ; Πώς να ξαναβρω στο μεσοχώρι να παίξω που τον καταγελιοποιούθηκα και εγώ και το χωριό από ανταγωνιστές συνάδελφους μου και πολλούς άλλους; Κάποια κυρία μου είπε: «Τι ήταν αυτά που έγιναν στο χωριό σου, τοιακούς και αιμάτα μάθαμε και το πρωί ήρθε το βυτίο του Δήμου και έπλυνε τα αιμάτα» (αυτόλοια ψέματα και κακοδιαφήμιση του χωριού). Εγώ πάντως φεύγοντας τα χαράματα για το σπίτι μου με μεγάλη θλίψη και βαριά καρδιά, στο δρόμο πήρα την απόφασή μου: δε θα ξανακουστεί στην πλατεία Γρηγόρη Καψάλη και αυτή την ώρα που το γράφω τρέμει το χέρι μου. Εγώ όπως ξέρετε επιτελώ έργο στο Ζαγόρι και στο χωριό μου 55 χρόνια και ούτε ένα ευχαριστώ από το χωριό μου, ούτε δυο λόγια να πουν για μένα στην έναρξη του πανηγυριού αλλά αντί του μάννα χολή. Δεν περνάει, ας είναι. Ας είναι καλά όλοι και εγώ από εδώ και πέρα χωριανός μόνο.

Έννες Δημοσιεύσεις

Τοπική εξουσία και περιβάλλον του Σωτήρη Αούρη

Θλίψη και προβληματισμός προκαλεί η εικόνα που παρουσιάζει ο παγκόσμιος περιβαλλοντικός χάρτης. Με αφορμή τη χθεσινή Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα της μελέτης των «Φύλων της Γης», όπου κατατάσσονται την Ελλάδα στις δέκα τελευταίες θέσεις, σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος.

Τα βήματα που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια για την προστασία του περιβάλλοντος είναι ελάχιστα και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να δώσουν λύσεις στα πάντα όλα και υπαρκτά προβλήματα. Η κατάσταση, με βάση τα στοιχεία της έκτης, είναι απογοητευτική για τη χώρα μας, η οποία εμφανίζει πρόοδο μόνο στο ζήτημα που αφορά τη βιοποικιλότητα.

Σήμερα, που τα αποτελέσματα αυτά καταγράφουν τη θλιβερή πραγματικότητα, στην Ήπειρο και ιδιαίτερα στο Νομό Ιωαννίνων, έχει ανοίξει η συζήτηση για τη δημιουργία του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου. Είναι αλήθεια πως οι τοπικοί φορείς, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, τάσσονται υπέρ της δημιουργίας του Εθνικού Πάρκου, αλλά δεν λείπουν και οι φωνές αντίδρασης και διαμαρτυρίας από διάφορους φορείς.

...Οι διαδικασίες βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη και κάποιοι εμπλεκόμενοι δήμοι όχι μόνο δεν έχουν εκφράσει τις θέσεις τους, αλλά επιχειρούν να υποβαθμίσουν την όλη προσπάθεια. Από πρωταγωνιστές και υποστηρικτές της προσπάθειας, που θα έπρεπε να είναι, μεταβάλλονται σε υπερασπιστές των μικροσυμφερόντων των διαφόρων ομάδων και επιτέλουν την άρνηση για να καλύψουν την έως τώρα αδιαφορία τους για τα περιβαλλοντικά προβλήματα των περιοχών που διοικούν.

...Και αν οι ίδιοι οι δημαρχοί και τα δημοτικά συμβούλια δεν κατανοούν την αναγκαιότητα της δημιουργίας και λειτουργίας του Εθνικού Πάρκου, τότε είναι λογικό οι κυβερνήσεις να μην είναι σε θέση να αντιληφθούν τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος.

...Εκείνο, όμως, που προκαλεί προβληματισμό και ερωτηματικά είναι το γεγονός ότι, στην περίπτωση του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, η κεντρική εξουσία αναλαμβάνει πρωτοβουλίες προς τη θετική κατεύθυνση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση παρουσιάζεται ανέτοιμη και διαμαρτυρείται για τα «μικρά» και δευτερεύοντα.

(«Η.Α.» 6/6/01)

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΔΕΜΑΤΙΟΥ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ

Οι κάτοικοι του οικισμού Δεματίου έστειλαν την παρακάτω ανοιχτή επιστολή - διαμαρτυρία προς κάθε αρμόδιο φορέα, σχετικά με την απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Ιωαννίνων να εγκρίνει τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη λειτουργία λατομείου στη θέση «Ράχη Λούκα»:

Εμείς όλοι οι κάτοικοι του οικισμού Δεματίου του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου διαμαρτυρούμαστε έντονα για μια πρωτοφανή και απαράδεκτη ενέργεια που έγινε σε βάρος μας από το Νομαρχιακό Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων.

Συγκεκριμένα το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων, στη συνεδρίασή του στις 24 Ιουλίου 2001, αποφάσισε να εγκρίνει τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που αφορά την εκμετάλλευση λατομικού χώρου στη θέση «Ράχη Λούκα» Δεματίου.

Η απόφαση αυτή είναι άδικη, απαράδεκτη, πρωτοφανής και πέρα από κάθε λογική. Ψηφίστηκε από 10 νομαρχιακούς συμβούλους, καταψηφίστηκε από 7 και από τους υπόλοιπους, άλλοι απουσίαζαν άλλοι δεν έλαβαν μέρος στην ψηφοφορία και άλλοι αποχώρησαν πριν από την ψηφοφορία.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο δεν έλαβε υπόψη την ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, η οποία ήταν αρνητική για τη λειτουργία λατομείου μαρμάρων στη θέση αυτή. Δεν έλαβε επίσης υπόψη την καθολική αντίρρηση των κατοίκων του οικισμού Δεματίου, η οποία εκφράστηκε με τη συλλογή υπογραφών από όλους, καθώς επίσης και τη γραπτή έκφραση των αντιρρήσεων από τον Εξωρ. - Εκπ/κό Σύλλογο Δεματίου «Ο Άγιος Νικόλαος».

Κανείς από το Νομαρχιακό Συμβούλιο δεν έκανε τον κόπο να επισκεφθεί το χωριό μας και να δει από κοντά το πρωτοφανές έγκλημα που συντελείται σε βάρος μας, για να καρπωθούν τα οφέλη κάποιοι μεγαλοεπιχειρηματίες, που έχουν βάλει στο μάτι τα γνωστά «μάρμαρα Δεματίου».

Αν είχαν τη στοιχειώδη αντίληψη του χώρου θα έβλεπαν ότι το λατομείο βρίσκεται μια ανάσα από τον οικισμό του Δεματίου. Σύμφωνα με τη μελέτη η απόσταση του λατομείου από τον οικισμό και μάλιστα από κτίριο δίπλα στην πλατεία, είναι 278 μ. Η νομοθεσία αναφέρει ως όριο λατομείου από οικισμό τα 500 μ. από τα όρια του οικισμού και άγνωστο πώς τελευταία για την περίπτωση αυτή αναφέρονται τα 250 μ. Για το ζήτημα της μη οριοθέτησης του οικισμού Δεματίου καταγγέλλουμε τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, γιατί με δύο αποφάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου Δεματίου τα έτη 1988 και 1995 προτάθηκε η οριοθέτηση του οικισμού τα τελευταία και με νέα απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Αν. Ζαγορίου και παρά τ' αυτή η διαδικασία αυτή, η οποία έγινε για όλους σχεδόν τους οικισμούς της Ελλάδας, στην περίπτωση μας αποσιωπήθηκε από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχίας. Εμείς θεωρούμε ότι αυτό έχει σχέση με τη λειτουργία του συγκεκριμένου λατομείου, για να υπάρχει η νομιμοφανής δικαιολογία ότι αφού δεν υπάρχει οριοθέτηση του οικισμού μετράμε την απόσταση από το κοντινότερο σπίτι και επιδείν ο οικισμός είναι επιτηρητός από βρισκείται δίπλα στην πλατεία.

Στη μελέτη σκοπύμενος αποσιωπάται το γεγονός ότι ο δρόμος προς τα χωριά Δεμάτι - Πέτρα διέρχεται δίπλα από το λατομείο και ο κοινοτικός δρόμος προς τον ενοριακό Ι. Ναό Αγίου Νικολάου διέρχεται από το λατομικό χώρο.

Είναι αδιανόητο να λειτουργήσει λατομείο δίπλα στα σπίτια μας, που θα έχει καταστρεπτικές συνέπειες για το χωριό μας. Κανένας χωριανός δεν πρόκειται να χτίσει πλέον σπίτι στο χωριό και οι εναπομείναντες θα εξαναγκαστούν να το εγκαταλείψουν.

Είναι ανεξήγητο η δημιουργηθείσα συγκρατική πλειοψηφία στο Νομαρχιακό Συμβούλιο, ενός αρειτού οργάνου, να «γράφει στα παλιά της τα παπούτσια» ένα άλλο αιρετό όργανο το Δημοτικό Συμβούλιο και μάλιστα μια ομόφωνη απόφασή του. Δεν υπήρχε τουλάχιστον η ευαισθησία να ζητηθεί έστω αυτοψία στο συγκεκριμένο χώρο.

Τονίζουμε κατηγορηματικά ότι σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να προσυπογράφουμε την καταδίκη του χωριού μας. Θα αγωνιστούμε με όλες τις δυνάμεις μας ώστε να μην γίνει πράξη η λειτουργία του λατομείου δίπλα στα σπίτια μας. Δεν πρόκειται να επιτρέψουμε την έναρξη οποιασδήποτε εργασίας εξόρυξης μαρμάρου.

Καλούμε πρώτα απ' όλα τη Νομαρχική Αυτοδιοίκηση και προσωπικά τον κ. Νομάρχη να επισκεφθεί το χωριό και να επαναφέρει προς συζήτηση το θέμα στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Καλούμε όλους τους φορείς, τους βουλευτές του Νομού, τον κ. Γ. Γραμματέα Περιφ. Ήπειρου και κάθε αρμόδιο να σταθούν στο ύψος των ευθυνών τους.

Δηλώνουμε κατηγορηματικά ότι οποιαδήποτε προσπάθεια έναρξης λειτουργίας του λατομείου θα βρει δυναμικά μπροστά όλους τους κατοίκους του χωριού. Οι αγανακτισμένοι κάτοικοι του χωριού Ακολουθούν 61 υπογραφές

ΟΙ ΝΕΟΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΟΥΣ

ΟΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Φέτος, αποφασίσαμε τις καλοκαιρινές μας διακοπές να τις περάσουμε στο χωριό στο βουνό. Όχι όπιδεν μας αρέσει η θάλασσα, είναι πολύ όμορφη τα θαλασσινά μπάνια και οι χαρές της θαλάσσιας και παραθαλάσσιας διαβίωσης. Λόγω όμως της ύπαρξης πολύ μικρών παιδρών στην οικογένειά μου, θεωρήθηκε φρονιμότερη η θερινή διαβίωση σε πιο γνώριμο και βολικό περιβάλλον. Το χωριό μου είναι ένα πανέμορφο Ζαγοροχώρι, ονομάζεται Κήποι Ζαγορίου και είναι χτισμένο σε μία πλαγιά απέναντι από το μικρό ποτάμι που περνά εκεί. Αν και η πατρική μου καταγωγή είναι από το Πάπιγκο Ζαγορίου, εντούτοις από μικρός έκανα διακοπές το καλοκαίρι στους Κήπους, κι αγάπησα αυτό το χωριό σαν το δικό μου χωριό. Τα σπίατα των Κήπων είναι όλα πέτρινα και καλοχτισμένα και λουζούνται κάθε μέρα από το άπειρο φως του ηλίου διατηρώντας στο εσωτερικό τους θερμότητα αρκετά χαμηλότερη από αυτή των μεγαλουπόλεων. Το βράδυ και νωρίς το πρωί, η θερμότητα που περιβάλλοντος πέφτει αρκετά και χρειάζεται να φορέσει κανείς ζακέτα και να σκεπαστεί με κουβέρτα. Αλλά κι οι άνθρωποι του χωριού είναι διαφορετικοί από αυτούς της πόλης. Είναι πιο προσχαρι, πιο ξεγνοιαστοί και πιο δέσμευτοι μεταξύ τους.

Φτάνοντας στο χωριό και φέτος, αισθάνθηκα όπως και παλιότερα ένα περίεργο αίσθημα αγάλλιασης και χαλάρωσης. Όχι, δεν οφειλόταν αυτό στο ότι πήρα άδεια και ξεκίνησαν οι διακοπές μου. Ήταν το κλίμα του χωριού, ο αέρας του βουνού, το άκουσμα του τραγουδιού των τζιτζικιών και το μεγαλείο της πράσινης φύσης. Αισθάνθηκα το αίμα στις φλέβες μου να κυλάει καλύτερα και το μυαλό μου να δουλεύει με πιο ξεκούραστους ρυθμούς. Αλλά και τα παιδιά μου που συνάντησα, που είχαν πάει στο χωριό μερικές μέρες νωρίτερα, μου φάνηκαν διαφορετικά. Είχαν μεγαλώσει και απελευθερώμενα από τους τέσσερις τοίχους του σπιτιού στην πόλη. Στο μυαλό μου πέρασε μία μελέτη με την εξωγενή χορήγηση τεταμένης ερυθροποιητίνης, ουσίας που βοηθά στη σύνθεση του αίματος. Στο χωριό, λόγω του υψομέτρου, αυξάνεται η σύνθεση της ουσίας αυτής από τον οργανισμό και έτσι αυξάνεται τελικώς και ο αιματώδης. Ξεκινάτε ότι και οι αθλητισμοί που απαιτούν αγώνων, χρησιμοποιούν στο παρελθόν την επιδόσυν τους και μόλις πρόσφατα προσετέθη ο έλεγχος της ουσίας αυτής στον έλεγχο για ντόπινο στο χωριό για 15-20 μέρες το καλοκαίρι ενισχυμαί με ένα φυσικό τρόπο ενίσχυσης των δυνάμεων παραπάνω τρόπο, αλλά και με πιθανούς άλλους λιγότερο γνωστούς μηχανισμούς, που υπαγορεύονται στα μυστήρια της φύσης.

Στο χωριό μου τις επόμενες ημέρες ακολούθησε το πανηγύρι που είναι αφιερωμένο στη γιορτή του Σωτήρα. Τα πανηγύρια του Ζαγορίου είναι γνωστά σε όλη τη χώρα για τη μεγαλοπρέπεια τους και την ξεχωριστή παραδοσιακή γνησιότητα που αναβλύζει σ' αυτά. Με τα δημοτικά τραγούδια και τους ηπειρωτικούς χορούς, με τη ζεστή συνένωση των κατοίκων γειτονικών χωριών και τη γευστική απόλαυση ζεστών μεζεδών, τα πανηγύρια του Ζαγορίου αποτελούν ένα αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής μας παράδοσης και νοστορπίας. Διασκέδαση με απλό και γνήσιο τρόπο, με μουσικό στίχο αυθεντικό γεννημένο από τους μακρινούς μας προγόνους, που από στόμα σε στόμα κι από χωριό σε χωριό διατηρήθηκε στα βάθη των αιώνων και μέσα από τη μπόρα της Τουρκοκρατίας. Γιατί, αγαπητοί αναγνώστες, ο Ελληνισμός αποτέλεσε μία ξεχωριστή φυλή, που παρά το μικρό της πληθυσμό πάντα διακρινόταν για τον πολιτισμό της και τη δημιουργικότητά της.

Μία πολύ όμορφη δυνατότητα που παρέχουν τα Ζαγοροχώρια, όπως και τα περισσότερα γνωστά χωριά του Πήλίου, είναι η δυνατότητα επίσκεψης από χωριό σε χωριό. Οι φίλοι Ζαγορίσιοι υποδέχονται τους ξένους με θερμή και τους περιπολούνται με τους καλύτερους μεζέδες και τις φημισμένες ζαγορίσκοις διακοπές. Ήταν το κλίμα του χωριού, ο αέρας του βουνού, το άκουσμα του τραγουδιού των τζιτζικιών και το μεγαλείο της πράσινης φύσης. Αισθάνθηκα το αίμα στις φλέβες μου να κυλάει καλύτερα και το μυαλό μου να δουλεύει με πιο ξεκούραστους ρυθμούς. Αλλά και τα παιδιά μου που συνάντησα, που είχαν πάει στο χωριό μερικές μέρες νωρίτερα, μου φάνηκαν διαφορετικά. Είχαν μεγαλώσει και απελευθερώμενα από τους τέσσερις τοίχους του σπιτιού στην πόλη. Στο μυαλό μου πέρασε μία μελέτη με την εξωγενή χορήγηση τεταμένης ερυθροποιητίνης, ουσίας που βοηθά στη σύνθεση του αίματος. Στο χωριό, λόγω του υψομέτρου, αυξάνεται η σύνθεση της ουσίας αυτής από τον οργανισμό και έτσι αυξάνεται τελικώς και ο αιματώδης. Ξεκινάτε ότι και οι αθλητισμοί που απαιτούν αγώνων, χρησιμοποιούν στο παρελθόν την επιδόσυν τους και μόλις πρόσφατα προσετέθη ο έλεγχος της ουσίας αυτής στον έλεγχο για ντόπινο στο χωριό για 15-20 μέρες το καλοκαίρι ενισχυμαί με ένα φυσικό τρόπο ενίσχυσης των δυνάμεων παραπάνω τρόπο, αλλά και με πιθανούς άλλους λιγότερο γνωστούς μηχανισμούς, που υπαγορεύονται στα μυστήρια της φύσης.

Μια πολύ όμορφη δυνατότητα που παρέχουν τα Ζαγοροχώρια, όπως και τα περισσότερα γνωστά χωριά του Πήλίου, είναι η δυνατότητα επίσκεψης από χωριό σε χωριό. Οι φίλοι Ζαγορίσιοι υποδέχονται τους ξένους με θερμή και τους περιπολούνται με τους καλύτερους μεζέδες και τις φημισμένες ζαγορίσκοις διακοπές. Ήταν το κλίμα του χωριού, ο αέρας του βουνού, το άκουσμα του τραγουδιού των τζιτζικιών και το μεγαλείο της πράσινης φύσης. Αισθάνθηκα το αίμα στις φλέβες μου να κυλάει καλύτερα και το μυαλό μου να δουλεύει με πιο ξεκούραστους ρυθμούς. Αλλά και τα παιδιά μου που συνάντησα, που είχαν πάει στο χωριό μερικές μέρες νωρίτερα, μου φάνηκαν διαφορετικά. Είχαν μεγαλώσει και απελευθερώμενα από τους τέσσερις τοίχους του σπιτιού στην πόλη. Στο μυαλό μου πέρασε μία μελέτη με την εξωγενή χορήγηση τεταμένης ερυθροποιητίνης, ουσίας που βοηθά στη σύνθεση του αίματος. Στο χωριό, λόγω του υψομέτρου, αυξάνεται η σύνθεση της ουσίας αυτής από τον οργανισμό και έτσι αυξάνεται τελικώς και ο αιματώδης. Ξεκινάτε ότι και οι αθλητισμοί που απαιτούν αγώνων, χρησιμοποιούν στο παρελθόν την επιδόσυν τους και μόλις πρόσφατα προσετέθη ο έλεγχος της ουσίας αυτής στον έλεγχο για ντόπινο στο χωριό για 15-20 μέρες το καλοκαίρι ενισχυμαί με ένα φυσικό τρόπο ενίσχυσης των δυνάμεων παραπάνω τρόπο, αλλά και με πιθανούς άλλους λιγότερο γνωστούς μηχανισμούς, που υπαγορεύονται στα μυστήρια της φύσης.

Μια πολύ όμορφη δυνατότητα που παρέχουν τα Ζαγοροχώρια, όπως και τα περισσότερα γνωστά χωριά του Πήλίου, είναι η δυνατότητα επίσκεψης από χωριό σε χωριό. Οι φίλοι Ζαγορίσιοι υποδέχονται τους ξένους με θερμή και τους περιπολούνται με τους καλύτερους μεζέδες και τις φημισμένες ζαγορίσκοις διακοπές. Ήταν το κλίμα του χωριού, ο αέρας του βουνού, το άκουσμα του τραγουδιού των τζιτζικιών και το μεγαλείο της πράσινης φύσης. Αισθάνθηκα το αίμα στις φλέβες μου να κυλάει καλύτερα και το μυαλό μου να δουλεύει με πιο ξεκούραστους ρυθμούς. Αλλά και τα παιδιά μου που συνάντησα, που είχαν πάει στο χωριό μερικές μέρες νωρίτερα, μου φάνηκαν διαφορετικά. Είχαν μεγαλώσει και απελευθερώμενα από τους τέσσερις τοίχους του σπιτιού στην πόλη. Στο μυαλό μου πέρασε μία μελέτη με την εξωγενή χορήγηση τεταμένης ερυθροποιητίνης, ουσίας που βοηθά στη σύνθεση του αίματος. Στο χωριό, λόγω του υψομέτρου, αυξάνεται η σύνθεση της ουσίας αυτής από τον οργανισμό και έτσι αυξάνεται τελικώς και ο αιματώδης. Ξεκινάτε ότι και οι αθλητισμοί που απαιτούν αγώνων, χρησιμοποιούν στο παρελθόν την επιδόσυν τους και μόλις πρόσφατα προσετέθη ο έλεγχος της ουσίας αυτής στον έλεγχο για ντόπινο στο χωριό για 15-20 μέρες το καλοκαίρι ενισχυμαί με ένα φυσικό τρόπο ενίσχυσης των δυνάμεων παραπάνω τρόπο, αλλά και με πιθανούς άλλους λιγότερο γνωστούς μηχανισμούς, που υπαγορεύονται στα μυστήρια της φύσης.

Μια πολύ όμορφη δυνατότητα που παρέχουν τα Ζαγοροχώρια, όπως και τα περισσότερα γνωστά χωριά του Πήλίου, είναι η δυνατότητα επίσκεψης από χωριό σε χωριό. Οι φίλοι Ζαγορίσιοι υποδέχονται τους ξένους με θερμή και τους περιπολούνται με τους καλύτερους μεζέδες και τις φημισμένες ζαγορίσκοις διακοπές. Ήταν το κλίμα του χωριού, ο αέρας του βουνού, το άκουσμα του τραγουδιού των τζιτζικιών και το μεγαλείο της πράσινης φύσης. Αισθάνθηκα το αίμα στις φλέβες μου να κυλάει καλύτερα και το μυαλό μου να δουλεύει με πιο ξεκούραστους ρυθμούς. Αλλά και τα παιδιά μου που συνάντησα, που είχαν πάει στο χωριό μερικές μέρες νωρίτερα, μου φάνηκαν διαφορετικά. Είχαν μεγαλώσει και απελευθερώμενα από τους τέσσερις τοίχους του σπιτιού στην πόλη. Στο μυαλό μου πέρασε μία μελέτη με την εξωγενή χορήγηση τεταμένης ερυθροποιητίνης, ουσίας που βοηθά στη σύνθεση του αίματος. Στο χωριό, λόγω του υψομέτρου, αυξάνεται η σύνθεση της ουσίας αυτής από τον οργανισμό και έτσι αυξάνεται τελικώς και ο αιματώδης. Ξεκινάτε ότι και οι αθλητισμοί που απαιτούν αγώνων, χρησιμοποιούν στο παρελθόν την επιδόσυν τους και μόλις πρόσφατα προσετέθη ο έλεγχος της ουσίας αυτής στον έλεγχο για ντόπινο στο χωριό για 15-20 μέρες το καλοκαίρι ενισχυμαί με ένα φυσικό τρόπο ενίσχυσης των δυνάμεων παραπάνω τρόπο, αλλά και με πιθανούς άλλους λιγότερο γνωστούς μηχανισμούς, που υπαγορεύονται στα μυστήρια της φύσης.

Μια πολύ όμορφη δυνατότητα που παρέχουν τα Ζαγοροχώρια, όπως και τα περισσότερα γνωστά χωριά του Πήλίου, είναι η δυνατότητα επίσκεψης από χωριό σε χωριό. Οι φίλοι Ζαγορίσιοι υποδέχονται τους ξένους με θερμή και τους περιπολούνται με τους καλύτερους μεζέδες και τις φημισμένες ζαγορίσκοις διακοπές. Ήταν το κλίμα του χωριού, ο αέρας του βουνού, το άκουσμα του τραγουδιού των τζιτζικιών και το μεγαλείο της πράσινης φύσης. Αισθάνθηκα το αίμα στις φλέβες μου να κυλάει καλύτερα και το μυαλό μου να δουλεύει με πιο ξεκούραστους ρυθμούς. Αλλά και τα παιδιά μου που συνάντησα, που είχαν πάει στο χωριό μερικές μέρες νωρίτερα, μου φάνηκαν διαφορετικά. Είχαν μεγαλώσει και απελευθερώμενα από τους τέσσερις τοίχους του σπιτιού στην πόλη. Στο μυαλό μου πέρασε μία μελέτη με την εξωγενή χορήγηση τεταμένης ερυθροποιητίνης, ουσίας που βοηθά στη σύνθεση του αίματος. Στο χωριό, λόγω του υψομέτρου, αυξάνεται η σύνθεση της ουσίας αυτής από τον οργανισμό και έτσι αυξάνεται τελικώς και ο αιματώδης. Ξεκινάτε ότι και οι αθλητισμοί που απαιτούν αγώνων, χρησιμοποιούν στο παρελθόν την επιδόσυν τους και μόλις πρόσφατα προσετέθη ο έλεγχος της ουσίας αυτής στον έλεγχο για ντόπινο στο χωριό για 15-20 μέρες το καλοκαίρι ενισχυμαί με ένα φυσικό τρόπο ενίσχυσης των δυνάμεων παραπάνω τρόπο, αλλά και με πιθανούς άλλους λιγότερο γνωστούς μηχανισμούς, που υπαγορεύονται στα μυστήρια της φύσης.

Δημήτρης Κ. Χριστοδούλου

Άλλη μια φορά για τις γερμανικές αποζημιώσεις-επανορθώσεις και το διπλό αναγκαστικό δάνειο

Είναι από χρόνια γνωστός ο αγώνας της χώρας μας για τη διεκδίκηση των Γερμανικών αποζημιώσεων για τις καταστροφές από τα Γερμανικά στρατεύματα κατοχής.

Το Ζαγόρι είναι μία από τις τόσες περιοχές που υπέστη τη ναζιστική βαρβαρότητα, και σωστά αναμένει τη δικαίωση.

Με αυτό το σκεπτικό δημοσιεύουμε το παρακάτω κείμενο ενός συμπατριώτη μας Ντομπρινόδη.

«Ζ»

Πέρασαν 56 χρόνια από το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου και η Γερμανία δεν ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις της να εξοφλήσει τα χρέη στη χώρα μας.

Η Ελλάδα ίσως να είναι η μόνη χώρα που δεν εισέπραξε τις αποζημιώσεις ακόμα κι απ' τον Α' παγκόσμιο πόλεμο.

Ο πρώην καγκελάριος της Γερμανίας Κολλ πεισματικά το αρνήθηκε. Η πατρίδα μας με το λαό της ήταν στην πρώτη γραμμή της πάλης των λαών για την συντριβή του αιμοβόρου φασισμού.

Οι ηγέτες της Αγγλίας και της Σοβιετικής Ένωσης τότε, το αναγνώρισαν, και είπαν: ο πρώτος "ο ήρωας πολέμου" σαν τους Έλληνες", ο δεύτερος "ο μικρός ελληνικός λαός μας έμαθε ότι ο φασισμός δεν είναι αήττητος". Και ο στρατάρχης Γιαν Σμιτ: "η ραχοκοκαλιά του φασισμού συντρίφτηκε στην οροσειρά της Πίνδου".

Διεθνώς αναγνωρίστηκε η συμβολή της Ελλάδας στο συμμαχικό αγώνα για τη συντριβή των σκοτεινών δυνάμεων του φασισμού. Η Ελλάδα υπέστη τις μεγαλύτερες καταστροφές από τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής. Διαμελίστηκε ο ενιαίος χώρος της. Η ανατολική Μακεδονία δόθηκε στη Βουλγαρία, τα Επτάνησα στην Ιταλία και η Τσαμουρία στην Αλβανία. Κάτι ανάλογο δεν συνέβη σε καμία χώρα της Ευρώπης που βρισκόταν υπό τη γερμανική φασιστική κατοχή.

Στην περίοδο της κατοχής η Ελλάδα υποχρεώθηκε να τροφοδοτήσει το γερμανικό στρατό με συνήθεια να πεθάνουν χιλιάδες άνθρωποι από την πείνα στις πόλεις, ακόμα και την ύπαιθρο.

Επίσης οι στρατιώτες της Βερμαχτ είχαν δικαίωμα να στέλλουν κάθε μήνα ένα δέμα στη Γερμανία με την λουτούρα, βάρος 10 κιλών, με ότι καλά από ληστές στη χώρα μας.

Στην περίοδο της κατοχής τα γερμανικά φασιστικά στρατεύματα αντιμετώπιζαν το κίνημα Εθνικής Αντιστάσεως του ελληνικού λαού με τον πιο βαρβαρό τρόπο. Για κάθε νεκρό γερμανό για αντίποινα εκτελούσαν 50 Έλληνες πατριώτες.

Όπου πατούσε το φασιστικό μπότα σκοπούσε το θάνατο και την ερημιά. Η ερημωση σήμερα της υπαίθρου σε μεγάλο βαθμό οφείλεται από τις καταστροφές της γερμανικής κατοχής, ιδιαίτερα της Πίνδου και της Ήπειρου.

Στις επιδρομές των φασιστικών γερμανικών ορδών οι τοπικοί κάτοικοι απομακρύνονταν καταφεύγοντας σε δάση και στηλιές για να γλιτώσουν τα σπίατα τους όπως πυρπολούνταν και δεν έμεινε τίποτα όρθιο. Το ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων οφειλόταν

σε απάτη του φασίστα Γερμανού διοικητή που έδωσε υπόσχεση στρατιωτικής "τιμής" που δεν κράτησε εκτελώντας όλο τον άμαχο ειρηνικό πληθυσμό.

Το 1999 η γερμανική βουλή ψήφισε νόμο να αποζημιώσει όσους δούλεψαν στα κάτεργα της καταναγκαστικής εργασίας στη Γερμανία από όλες τις κατεχόμενες ευρωπαϊκές χώρες και της Ελλάδας. Η ενέργεια αυτή ήταν άλλωστε και όχι της ελληνικής κυβέρνησης.

Πριν από καιρό δημιουργήθηκε το Εθνικό Συμβούλιο πολεμικών αποζημιώσεων και άρχισε δικαστικός αγώνας και το ανώτατο Δικαστήριο ο Άρειος Πάγος δίκασε το γερμανικό κράτος να πληρώσει για το ολοκαύτωμα του Δίστομου. Δυστυχώς όμως η απόφαση δεν εκτελέστηκε γιατί ανεστάλη από άλλα όργανα. Οι δικαστικοί αγώνες είναι χρονοβόροι και μπλέκονται στα γρανάζια της γραφειοκρατίας χωρίς αίσιο τέλος.

Οι αποζημιώσεις επανορθώσεις είναι ζήτημα πολιτικό, ηθικό, υλικό, νομικό.

Η ελληνική κυβέρνηση να αναλάβει τις ευθύνες της προς τον ελληνικό λαό που υπέστη τα πάνδεινα και να θέσει το ζήτημα ευθέως στη γερμανική κυβέρνηση τώρα που είμαστε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις προς την Ελλάδα.

Οι αποζημιώσεις-επανορθώσεις είναι 7,5 δισεκατομμύρια δολάρια για ηθική αποζημίωση, 13 δισεκατομμύρια δολάρια από το διπλό αναγκαστικό δάνειο που υπαγράφηκε στη Ρώμη το 1942 και 17 δισεκατομμύρια δολάρια για αποζημιώσεις των θυμάτων και των καταστροφών στην Ελλάδα.

Επίσης πάνω σ' αυτά να πάρουν θέση όλα τα πολιτικά κόμματα της ελληνικής βουλής, δεν μπορεί βέβαια να μείνει αδιάφορη και η ορθόδοξη εκκλησία της Ελλάδας.

Τα θύματα και οι καταστροφές έστω και αργά ζητούν δικαίωση.

Ιωάννινα 4-9-2001

Γιάννης Φίλλης

ΚΑΦΕ-

ΤΣΙΠΟΥΡΟ

«Το μαγαζί»

Τηλ. 0653-71238

Κάτω Πεδινά - Ζαγόρι

ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΤΡΑ

Με κατάνυξη και αδελφωσύνη τιμήσε και εφέτος, για τρίτη κατά σειρά χρονιά, την Κυριακή, στις 8 Ιουλίου 2001, στο Δ.Δ. Πέτρας τα θύματα του αμάχου πληθυσμού της ναζιστικής θρηωδίας των στρατευμάτων κατοχής της Πατρίδας μας, στο Ανατολικό Ζαγόρι, τη δοξασμένη όσο και μαρτυρική αυτή επάλξη της Εθνικής μας Αντίστασης 1941 - 1944.

Στην καθιερωμένη με την αξιόπαινη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, στην αρχή της θητείας του, ύστερα από πρόταση του Δημάρχου κ. Σ. Σπυριδάκη, ημέρα μνήμης του Ανατ. Ζαγορίου, προβλέπεται οι σχετικές εκδηλώσεις να γίνονται κάθε χρόνο και με τη σειρά σε ένα από τα χωριά - διαμερίσματα του Δήμου. Και εφέτος είχε την τιμητική της η Πέτρα. Και οι Πετριώτες εργάστηκαν ομαδικά και φιλότιμα και πέτυχαν οι εκδηλώσεις Μνήμης που φιλοξένησε το χωριό τους να είναι ανταξίες του σκοπού των.

Υποδοχή εγκάρδια από τον τελετάρχη Κώστα Δαλαγγέλη, τον Πρόεδρο του τοπικού Συμβουλίου Κώστα Παπαζώη, τον δημοτικό σύμβουλο Χρήστο Ζομπρά και όλους τους παρόντες των τοπικών φορέων. Με την φροντίδα του Τοπικού Συμβουλίου και της Αδελφότητας άσπραφε από καθαριότητα το χωριό, το Μεσοχώρι με τα δύο του πλατάνια, ο Άγιος Νικόλας, το κοινό οστεοφυλάκιο, το εικόνισμα του Αγίου Κοσμά - σώζεται η πλάκα που αναγράφει ότι απ' εκεί πέρασε και κήρυξε ο Άγιος Κοσμάς, επί ιερομόναχου Κυπριανού - τα κοινοτικά καταστήματα. Και ένα αίσθημα αρχοντίας και εφορίας γεμίζει τους προσερχόμενους προσκυνητές.

Κατανυκτική η λειτουργία στον κατάμεστο Ναό, το εκκλησίασμα απλώνεται και στο νάρθηκα και στον περιβολό - και μεγαλοπρεπή, με ιερούργους τους συλλειτουργούς και συγχωριανούς ιερείς, τον Παπαγιάννη Κασίμη, εφημέριο Πέτρας και τον Παπαδημήτρη Παπακώστα, εφημέριο Ανθοχωρίου και με την μελωδική συνεισφορά των ιεροψαλτάδων.

Πόσα χωριά έχουν την τύχη να διαθέτουν ψαλτάδες αυτής της ποιότητας; Και την Εκκλησία της Πέτρας διακονούν αρκετοί.

Εξχωρίζουν όμως τρεις: οι δάσκαλοι Πέτρος Λεονταρίδης και Ηλίας Τσιόντζιος και πρώτος - πρώτος ο Πέτρος Δαλαγγέλης, ο δεξιός φάλης με την υποβλητική και μελωδική φωνή που υπηρέτει το χωριό μια ζωή ανέλαβε το κοινοτικό κατάστημα σε ηλικία μόλις δεκατριών χρονών, όταν οι Γερμανοί σκότωσαν τον πατέρα του, το 1944 - και την Εκκλησία με την αδιάλειπτη και ισοβία παρουσία.

Μετά την τελεση του μνημόσυνου της Ελένης Μιχ. Παπακώστα και σύμφωνα με το πρόγραμμα άρχισε η Δοξολογία με την παρουσία του Δημάρχου του Αν. Ζαγορίου κ. Σωτήρη Σπυριδάκη, του Προέδρου του Δημ. Συμβουλίου κ. Χρήστου Παπατόλη, του Δ/ντου Περιφέρειας Ηπείρου κ. Χρήστου Τσιτοπούρα, του βουλευτή της Ν.Δ. κ. Κώστα Τασούλα, του Αστυνομικού Δ/ντή Νομού Ιωαννίνων κ. Βασιλείου Βραχά, των δημοτικών συμβούλων: κ.κ. Κώστα Δαλαγγέλη, Χρήστου Ζομπρά, Αντώνη Φωτιάδη, Ιωάννη Μητσόπουλου, Βασίλη Σπύρου, Ηλία Κίτσου και Ιωάννη Ρούσκα, των Προέδρων των Τοπικών Διαμερισμάτων κ.κ. Κώστα Πολυζώη, Πέτρας, Θύμιου Αγγέλη, Τριστένου, Νίκου Ευσταθίου, Φλαμπουράριου, Ηλία Ζάνου, Μακρινού, Ηλία Καραγιάννη, Τριστένου "Ο Πλάτανος" η κ. Αλέκα Ποτσόλη και την Αδελφότητα Τριστένου ο Φάνης Πασπαλιάρης.

Ακολουθεί η επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο, στο κέντρο της Πλατείας του Δ.Δ. Πέτρας. Και εν συνέχεια, ο τελετάρχης Κ. Δαλαγγέλης, με παλλόμενη από την συγκίνηση φωνή, εκφωνεί τα ονόματα των μαρτυρικών θυμάτων, μέσα σε απόλυτη σιγή. Και ο μαρτυρικός, όσο και τιμητικός κατάλογος για το Αν. Ζαγόρι και την Πατρίδα μας, όπως εκφωνήθηκε από τον τελετάρχη και με την σειρά των αλφαριθμητικών των χωριών των θυμάτων:

Προσκλητήριο Νεκρών

Δημοτικό Διαμέρισμα Γρεβεντίου:

1. Ελένη Κουλούρη του Βασιλείου
2. Δημήτριος Νικολάτσας του Ιωάννη
3. Βασιλική Τισσανάκη του Ευσταθίου
4. Ιωάννης Τζουβάρας του Νικολάου
5. Χρυσάνθη Τζουβάρα συζ. Χριστοδούλου
6. Αβάντιστο αγοράκι Χριστοδούλου και Χρυσάνθης Τζουβάρα
7. Χριστόδουλος Θεοδώρικας του Γεωργίου
8. Αγγελική Αβραμοπούλου του Αναστασίου
9. Γεώργιος Βαβέκης του Χρήστου
10. Χρήστος Βλάχος του Δημητρίου
11. Μαρία Βλέτσου του Ιωάννη
12. Δημήτριος Βόντινας του Ιωάννη
13. Ηλέκτρα Δερμάνη του Κωνσταντίνου
14. Ιωάννης Ητος του Κωνσταντίνου
15. Χρήστος Καραμπίνης του Αναστασίου
16. Χρήστος Πατικός του Δημητρίου
17. Αγγελική Ρεβένου του Νικολάου
18. Ιωάννης Σαχίνης του Χρήστου
19. Στυλιανή Σαχίνη του Ιωάννη
20. Γεώργιος Σκαρπίδης του Κων-

21. Απόστολος Σούλης του Δημητρίου
22. Γεώργιος Φίνος του Αριστείδη
23. Βασίλειος Τόδουλος του Κωνσταντίνου

Δημοτικό Διαμέρισμα Δεματίου

1. Αναστάσιος Παππάς του Γεωργίου
2. Δημήτριος Νικολός του Κωνσταντίνου
3. Ιωάννης Τσιόλης
4. Κωνσταντίνος Ξήτας
5. Δημήτριος Αγγέλης
6. Δημήτριος Οικονόμου

Δημοτικό Διαμέρισμα Δόλιανης

1. Ασπασία Κοζανίτου
2. Ιωάννης Αλεξίδης
3. Ειρήνη Αναστασιάδου
4. Γεώργιος Μυλωνάς
5. Βασίλειος Μυλωνάς
6. Νικόλαος Σιαφάκας

Δημοτικό Διαμέρισμα Ελατοχωρίου

1. Γεώργιος Παπαναστασίου
2. Ιωάννης Ανωγιάνης του Ευαγγέλου
3. Ιωάννης Οικονομίδης του Νικολάου

Δημοτικό Διαμέρισμα Καθαλαρίου

1. Ευανθία Καραβασιλή συζ. Αθανασίου
2. Ελένη Φωτιάδη του Στεφάνου
3. Ελευθερία Φωτιάδη του Στεφάνου
4. Γιαννούλα Φωτιάδη του Στεφάνου

Δημοτικό Διαμέρισμα Μακρινού

1. Νικόλαος Καραβιδας του Ιωάννη

Δημοτικό Διαμέρισμα Πέτρας

1. Κωνσταντίνος Δαλαγγέλης του Βασιλείου
2. Αντώνιος Παπαστεργίου του Χρήστου
3. Κωνσταντίνος Παπακώστας του Θεοδώρου
4. Αριστείδης Διαμάντης του Βασίλειου

Δημοτικό Διαμέρισμα Τριστένου

1. Δημήτριος Ζούκας του Ιωάννη
2. Αγγελική Κοτρώτσης του Αθανασίου
3. Γεώργιος Πετριδης του Αναστασίου
4. Δημήτριος Σαλταπίδας του Χρήστου
5. Ελένη Τζοβαίρη του Αριστείδη
6. Σπυριδών Τσούπης του Αναστασίου

Δημοτικό Διαμέρισμα Φλαμπουράριου

1. Γεώργιος Σουγγάρης του Νικολάου
2. Γεώργιος Ούτης του Χρήστου

3. Σουλτάνα Μπαϊρακτάρη συζ. Νικολάου
4. Ευστάθιος Τσιούρης του Γεωργίου

Κοινότητα Βωθούσας

1. Γεώργιος Ζέρβας

Ακολουθεί ενός λεπτού σιγή στη μνήμη των θυμάτων και ακολουθεί η κατάθεση στεφάνου από τις Αρχές και τις οργανώσεις Αγώνων Εθνικής Αντιστάσεως. Ιδιαίτερη συγκίνηση και εντύπωση προκαλεί η εναπόθεση του στεφάνου από τους δύο επιζώντες των στρατοπέδων: τον Αναστάσιο Παπαναστασίου του Κων/νου και τον Περικλή Παπακώστα του Κων/νου. Και το πρώτο μέρος της τελετής τελειώνει με την ομαδική ψαλμωδία του Εθνικού μας Ύμνου.

Κατόπιν ο τελετάρχης κ. Κ. Δαλαγγέλης κάλεσε στο βήμα τον Δήμαρχο Αν. Ζαγορίου κ. Σ. Σπυριδάκη, αφού πρώτα απηύθυνε χαιρετισμό, απηύθυνε χαιρετισμό με θερμά λόγια όλους τους παρευρεθέντες, κάνοντας τιμητική μνεία σε δύο επιφανή τέκνα της Πέτρας: τον κ. Βασίλειο Βραχά, Αστυνομικό Δ/ντή Νομού Ιωαννίνων και τον κ. Χρήστο Τσιτοπούρα, αξιωματούχο της Περιφέρειας Ηπείρου, αλλά εκφράζοντας και την έντονη πίκρα του για κάποιες ηθελημένες απουσίες.

Ο κ. Δήμαρχος στη σύντομη μεστή ομιλία του αφού αναφέρθηκε στο ιστορικό της καθιέρωσης της Ημέρας Μνήμης και στις προσπάθειες ανάδειξης των χωριών του Δήμου ως μαρτυρικών χωριών του Ανατολικού Ζαγορίου, εξέφρασε σε ευλόγως έντονο ύψος την πίκρα των κατοίκων της Περιοχής για την στάση της πολιτείας, η οποία ενώ έρχεται - και πολύ σωστά - αρνείται σε όσους κατά καιρούς πλήττονται (και πολλές φορές και από υπαιτιότητά τους) από θεομηνίες, αγνόησε παντελώς τα χωριά μας, που έγιναν λαμπαδά - άνθρωποι, περιουσίες αρχοντικά, και αυτή η ιστορική τους μνήμη - στο βωμό της Πατρίδας και μάλιστα σήμερα με ευήμερο στο οικονομία της.

Τέλος, στο βήμα διαδέχθηκε τον Δήμαρχο ο δάσκαλος Ηλίας Τσιόντζιος. Η ομιλία του είναι άμμος στο χωριό του την Πέτρα και κήρυγμα αδελφωσύνης. "Εξήντα (60) και πλέον νέοι έβροντές κατατάσσονται ισάριθμοι στις δύο εθνικοαπελευθερωτικές οργανώσεις". Βαθιά συγκινημένος με ήρεμη φωνή κι ευγενικό ύψος, ο δάσκαλος, που υπηρέτησε το σχολείο του χωριού του πάνω από είκοσι χρόνια, εξειπλώνει την μακροχρονία ιστορία της πατρίδας και της δημιουργικής και προοδευτικής ανάπτυξής της.

Η ομιλία του δάσκαλου Ηλία Τσιόντζιου

«Ευγενέστατοι Κύριοι, προσκεκλημένοι και επισκέπτες,

Εκ μέρους των Τοπικών Αρχών και των κατοίκων του χωριού μας σας απευθύνω τον χαιρετισμό "Καλώς ήλθατε στο ωραίο χωριό μας". Είναι εύλογο και δίκαιο να γίνονται συχνά κάποιες τέτοιες εκδηλώσεις στα απομακρυσμένα από τα κέντρα χωριών για να εμψυχώνονται και να έρχονται σ' επαφή με τις ανώτερες κεντρικές κρατικές υπηρεσίες και να νιώθουν κάποια ικανοποίηση ότι δεν λησμονούνται από αυτές.

Θα προσπαθήσω κύριοι, να σας εκθέσω συνοπτικά, την ιστορία του χωριού μας Πέτρα ώστε να μη σας κοιράσω.

Από που και πως προήλθε η ονομασία του Πέτρα δεν θα μπορέσω να σας δώσω συγκεκριμένη απάντηση διότι υπάρχουν δύο ή και περισσότερες εκδοχές οι οποίες δεν είναι τόσο πιθανές. Η πρώτη εκδοχή όπως πολλοί διατείνονται και υποστηρίζουν ότι προήλθε από τους ευχαριστώντας με θερμά λόγια όλους τους παρευρεθέντες, κάνοντας τιμητική μνεία σε δύο επιφανή τέκνα της Πέτρας: τον κ. Βασίλειο Βραχά, Αστυνομικό Δ/ντή Νομού Ιωαννίνων και τον κ. Χρήστο Τσιτοπούρα, αξιωματούχο της Περιφέρειας Ηπείρου, αλλά εκφράζοντας και την έντονη πίκρα του για κάποιες ηθελημένες απουσίες.

Ο κ. Δήμαρχος στην σύντομη μεστή ομιλία του αφού αναφέρθηκε στο ιστορικό της καθιέρωσης της Ημέρας Μνήμης και στις προσπάθειες ανάδειξης των χωριών του Δήμου ως μαρτυρικών χωριών του Ανατολικού Ζαγορίου, εξέφρασε σε ευλόγως έντονο ύψος την πίκρα των κατοίκων της Περιοχής για την στάση της πολιτείας, η οποία ενώ έρχεται - και πολύ σωστά - αρνείται σε όσους κατά καιρούς πλήττονται (και πολλές φορές και από υπαιτιότητά τους) από θεομηνίες, αγνόησε παντελώς τα χωριά μας, που έγιναν λαμπαδά - άνθρωποι, περιουσίες αρχοντικά, και αυτή η ιστορική τους μνήμη - στο βωμό της Πατρίδας και μάλιστα σήμερα με ευήμερο στο οικονομία της.

Εγκάσταση κατοίκων στον μοναστηριακό αυτό χώρο καθ' όλες τις ενδείξεις έγινε από το 1780 και εντεύθεν. Αυτοί δε οι πρώτοι κάτοικοι ήταν απόγονοι των κατοίκων του πρώτου καταπράσινου χωριού στη θέση του συνοικισμού Σιτσαίου.

Όταν ο Σινάν Πασάς περνούσε προς κατάληψη των Ιωαννίνων. Οι πρώτες αυτές οικογένειες καθώς και προικισμένες οικογένειες νομάδων Σαρακατσανών, οικογένειες από Πυρρογιαννής Κονίτης και Κοινότητας Τερόβου απέτελεσαν και συγκροτήσαν το χωριό Πέτρα. Μέχρι και του έτους 1953 το χωριό ως τότε ανήκε στην Επαρχία Μαλακασίου και εν συνέχεια στην Επαρχία Δωδωνής και στην περιοχή του Ανατ. Ζαγορίου.

Οι κάτοικοι του χωριού ασχολούνταν κυρίως με την γεωργία και τις κτηνοτροφία και αρκετά με άλλες οικοδομικές εργασίες. Πολλοί δε ταξίδευαν και στην Μ. Ασία, ανατολή όπως την αποκαλούσαν τότε και στη Ρουμανία. Από δε του έτους 1950 και εντεύθεν οπότε οι συνθή-

κες άλλαξαν επενδύθηκαν και σε άλλα επαγγέλματα αλλά και στη συστηματικότερη γεωργία και κτηνοτροφία.

Από ιστορικής απόψεως πρέπει και θα προσπαθήσω συνοπτικά ν' αναφέρω ότι σε τίποτε δεν υστερήσαν οι Πετριώτες να δώσουν και να δείξουν την παρουσία τους στους εθνικούς αγώνες και στις θυσίες. Από του 1908 αρκετοί είχαν καταταγεί στα δρώντα της περιοχής μας κομιτάτα και με αυταπάρνηση εκτελούσαν επικίνδυνες αποστολές. Κατά τους απελευθερωτικούς αγώνες του 1912-13 και εν συνεχεία στους Βαλκανικούς πολέμους, τον Α' παγκόσμιο πόλεμο και στη Μικρασιατική εκστρατεία κατά τους οποίους είχαμε 12 θύματα.

Τι δε ν' αναφέρω και να εξιστορήσω κατά τον Ελληνο-Ιταλικό πόλεμο; Εκτός των 48 επιστρατευθέντων ανδρών συμμετείχε σύσσωμο όλο το χωριό στον αγώνα αγόγγυστα με θάρρος και εθνική υπερκλίνας τους νυχθημερόν μεταφέροντας πολεμικά εφόδια όπου παρίστατο ανάγκη.

Αλλά και στην επελθούσα τότε κατοχή και στη δημιουργηθείσα Εθνική Αντίσταση πλέον οι νέοι του χωριού μας εθελουσίως απρόθυμος κατετάγησαν και στις δύο παρατάξεις σχεδόν ισάριθμα λαβόντες μέρος σε πολλές μάχες κατά των Γερμανών.

Κατά τα χρόνια της κατοχής και του εμφυλίου πολέμου είχαμε δυστυχώς 16 θύματα εκτός τις πολλὰ πλὴς υλικές ζημιές. Ο ολοκληρωτικός πυρπολισμός του χωριού μας το 1912 υπό τον Τούρκων όσον 30 οίκων του συνοικισμού Σιτσαίου καθώς και ο πυρπολισμός και ο σεισμοί του 1867 έφερε σε δύσκολη θέση τους κατοίκους του χωριού μας.

Αξίζει ν' αναφέρω ότι οι κάτοικοι του χωριού με αξιοζήλευτη αλληλεγγύη και τη χρηματική βοήθεια των μονίμων ταξιδευμένων προσωπική τους εργασία κατά το χρονικό διάστημα από το 1935 και εντεύθεν έκτησαν ή ανακαίνισαν των θεμελίων τους καθεδρικούς Ναούς και έξι (6) εξωκλήσια. Επίσης ανέγειραν 3 διδακτήρια, κοινοτικό Γραφείο, Αγροτική λέσχη και άλλα μικροτέρας σημασίας κτίρια. Η Αδελφότητα Πετριωτών με τις συνδρομές πολλών παραγόντων κατόρθωσε να δώλει μια εξαιρετική όψη στο χωριό μου. Δεν επαναπαυόμαστε στο ότι επιτύχαμε, προχωρούμε και εξακολουθούμε να συντηρούμε και να αναγειρούμε περισσότερα.

Στο χωριό μας μέχρι προ των λειτουργούσαν 3 Δημοτικού Σχολεία 1 διθέσιο και 2 μονοθέσια με αριθμό μαθητών πάνω από 70 μαθητές γιατί αυτό το χωριό αποτελούταν από πολυμελείς οικογένειες

κατά το πλείστον. Προπολεμικά οι γονείς δεν είχαν την οικονομική ευχέρεια να προωθήσουν τα παιδιά τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και πέραν αυτής για να αναδειχθούν επιστήμονες ή ανώτεροι υπάλληλοι. Από το 1950 κι εντεύθεν άρχισαν να προωθούν τα παιδιά τους για ανώτερες σπουδές. Φθάσαμε στο σημείο ώστε σήμερα το χωριό μας να έχει δώσει στην Ελλ. κοινωνία 10 ιατρούς, φαρμακοποιούς, νομικούς εξών οι 2 εισαγγελείς, 2 γεωπόνους, δασολόγους, χημικούς, 2 μηχανικούς, 5 καθηγητές, 4 υψηλόβαθμους αστυνομικούς, 10 δασκάλους, 10 αργυροχρυσόχοους, και ξυλογλύπτες και τόσους άλλους επιστήμονες και τεχνικούς που άλλοι διαμένουν στην Αμερική και στη Γερμανία καθώς και αρκετούς φοιτητές υπό εκκώλωση επιστήμονες. Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι οι κάτοικοι του χωριού μας ήταν και είναι προοδευτικοί, συντείνουν και με βοηθούν ηθικά και υλικά για κάθε επωφελής έργο.

Από το 1955 και επί 30ετιών με την συστηματική καλλιέργεια από πολλές οικογένειες μηλιών, κερασιών, καρυδιών και φράουλας είχαν κατακλείσει την αγορά των Ιωαννίνων με εκλεκτή ποικιλία και άριστη ποιότητα μήλων αλλά και ποσότητα πλέον των 300 τόνων ετησίων κερασιών και την ονομαστή πετριωτική φράουλα, φρούτο τότε πολυτέλειας.

Θα ήταν βεβαίως μεγάλη παράλειψη να μην τονίσω ότι οι πετριώτες διατηρούν με θρησκευτικό δέος όλα τα τοπικά ήθη και έθιμα και τις παραδόσεις του χωριού μας αλλά κυρίως τις εθνικές. Η πολιτισμική μορφή προχωρεί κι αυτή σύμφωνα με την εθνική πολιτισμική της χώρα μας. Στην περιοχή του χωριού μας και ειδικότερα στην περιοχή των 2 βράχων όπου ευρίσκονται τα δύο εξωκλήσια της Αγ. Τριάδας επάνω στον βράχο και της Αγ. Παρασκευής στην ίδια περιοχή υπάρχουν ενδείξεις από τάφους ατομικούς ή ομαδικούς ότι η αυτή περιοχή κρύβει κάτι το αρχαιολογικό. Στον έναν εκ των βράχων και στις παρυφές της άνω επιφάνειας του υπάρχουν πελασγικά τείχη. Στην ίδια περιοχή υπήρχε πιθανόν προ Χριστού το χωριό Σελιά όπου κατά καιρούς οι γεωργοί καλλιεργώντας τα χωράφια εύρισκαν διάφορα πήλινα αντικείμενα, αλλά και μία κρήνη (βρύση) σε βάθος 3 μέτρων κατά πρόχειρη ανασκαφή για υδρομάστευση νερού. Δυστυχώς οι αρχαιολογικές υπηρεσίες δεν επελήφθησαν ακόμη της εξέτασης των τώων άλλων.

Όλα προχωρούσαν προς την άνοδο και προδο, αλλά η επιδημία της αστυφιλίας επέφερε και προκατέλεσε κάποια στασιμότητα, από την άλλη πλευρά η πολιτεία ίσως μας εξέχασε. Με πίκρα αναφέρω την απογοήτευση των κατοίκων για την μη αποπεράτωση της ασφαλιστικής τμήματος του αυτοκινητό-

δρομου από Δεμάτι προς Πέτρα, αν και προ 4/ετίας η σχετική πίστωση υπήρχε δια το έργο αυτό. Είναι τελείως απαράδεκτο ο δρόμος αυτός που είχε διανοιχθεί το 1956 και σήμερα μετά από 45 χρόνια να μην έχει αποπερατωθεί ώστε επί μισό αιώνα να ταλαιπωρούμαστε.

Κυρίες και κύριοι, ίσως η σημερινή εκδήλωση να μην επέτρεπε την έκφραση παραπόνων, αλλά παρέβην κάθε ευγενικό ταπεραμένο πιεζόμενος από την εκδηλούμενη καθημερινώς πικρία των κατοίκων.

Σεβαστές Αρχές και κύριοι επισκέπτες θεωρούμε καθήκον να σας ευχαριστήσουμε θερμά που επισκεφθήκατε το χωριό μας.

Εγώ δε προσωπικώς σας ευχαριστώ ιδιαιτέρως διότι είχατε την καλοσύνη να με ακούσετε αν και σας φόρτωσα με χρονολογίες και άλλες αριθμούς. Σας ζητώ δε συγγνώμη για ότι ανάρμοστο παράτυπον ακούσατε. Σας εύχομαι δε χαρά και ευεξία για το υπόλοιπο της εκδήλωσης και καλή επάνοδο στα σπίτια σας».

Και το δεύτερο μέρος της τελετής κλείνει με το εξαιρετικό πρόγραμμα - ανθολόγημα από το δημοτικό μας τραγούδι - από την θαυμάσια χορωδία του Συλλόγου Ιεροψαλτών Νομού Ιωαννίνων "Άγιος Ιωάννης ο Κουκουξέλης". Κι ο κόσμος τους εκφράζει την ικανοποίησή του και τις ευχαριστίες του για την ευγενική τους προσφορά με ζωηρό χειροκρότημα.

Και η δεξίωση που ακολούθησε φιλοξένησε και τους επίσημους προσκεκλημένους και όλους ανεξαιρέτως τους παραβρεθέντες προσκυνητές. Προσφέρθηκε αναψυκτικό, φαγητό, ποτό και φυσικά και ζαγορίσιες πίτες, καλωμένες από τις Πετριώτισσες νοικοκυρές. Η εξαιρετική ήταν ταχύτητα από πολυπρόσωπη και ολοπρόθυμη ομάδα.

Ξενοχωρίτες και Πετριώτες ζήσαμε την χαρά της αντάμωσης με τις παλιές γνωριμίες, φίλες και συγγενείες, των αναμνήσεων από τις αμοιβαίες φιλοξενίες στα πανηγύρια των χωριών μας... Αποχωρίστηκε με τους Πετριώτες με τα πιο όμορφα συναισθήματα και με το υπέροχο αίσθημα ότι είμαστε κάτι πολύ περισσότερο από γειτονικά χωριά, ότι είμαστε γειτονία της μεγαλύτερης οικογένειας του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου. Και αύριο όπως θέλω να ελπίζω ομοθυμωά συνδημότες του "Κοινού των Ζαγορίσιων".

Η Ημέρα Μνήμης, λοιπόν, του Ανατολικού Ζαγορίου, όπως καθιερώθηκε να γιορτάζεται με τη σειρά σε κάθε χωριό του, είναι ημέρα απόδοσης τιμών στους μάρτυρες νεκρούς μας, που υφαίνονται βαθύτεροι δεσμοί επικοινωνίας και αδερφωσύνης για εμάς τους ζωντανούς.

Ιούλιος 2001

Φάνης Πασπαλιάρης

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Το πανηγύρι της Παναγίας στη Βίτσα

Βίτσα. Σημέριμα 18 Αυγούστου κάτω από τον πλάτανο

Μετά τη γλυκιά γεύση που μας άφησαν οι ραβανές μαζί με τα σιροπιαστά γλυκά ταγιάρι, αλλά και όλων των λογίων οι καταπληκτικές πίτες που με περισσή τέχνη έφτιαξαν από βραδύς όλες οι νοικοκυρές του χωριού και δοκιμάσαμε ξημεριώνοντας το τελευταίο βράδυ του τετραήμερου πανηγυριού, αναβιώνοντας ένα παλιό έθιμο, μια νοσταλγική πικρία μας γεννήθηκε ξαφνικά. Το κλαρίνο του Γρηγόρη Καψάλη παίζοντας τα καθιερωμένα "Μια βροσκοπούλα αγάπης", "Σ' αγαπώ γιατί 'σε ωραία", "Ποταμιά", "Τώρα στα ξεχωρισμάτα" μας έδειξε το δρόμο προς τα "Ανέρα" και το "Ωρα καλή Παναγιά".

Το πανηγύρι τελείωσε και μαζί με αυτό για τους περισσότερους τελείωσαν και οι διακοπές. Το χωριό θα αρχίσει να επανέχεται στους γνώριμους ρυθμούς, μετά από ένα πολυήμερο καλοκαίρι, με γεμάτα μετά από πολλά χρόνια όλα τα στίπια.

Τέσσερις μέρες γλέντιού (το τελευταίο πανηγύρι στο Ζαγόρι που αντέχει ακόμη), με κόσμο να δημιουργεί το αδιαχώρητο, ίσως να είναι πολλές και να κοιράζουν, μα αυτές οι προινές στιγμές κάτω από το λαμπρό ήλιο που ανατέλλει πέρα μακριά στον "Κοζιμάκο", είναι κάτι το μοναδικό. Τετρακόσιοι άνθρωποι στην πλειοψηφία τους νέοι έδωσαν το παρόν στο πρώτο αυτό ξεκίνημα, ευχόμενοι και του χρόνου "πάντα ν' ανταμώνουμε".

Ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Βίτσας που είχε και την ευθύνη της οργάνωσης του πανηγυριού ευχαριστεί την καταπληκτική νεολαία της Βίτσας που ήταν και η

ψυχή του πανηγυριού, τον Κώστα Βασιλόκη για την πολύτιμη βοήθειά του και την άφορη συνεργασία του. Τις κοπέλες του χωριού που χορεύαν ανήμερα της Παναγίας με παραδοσιακές ζαγορίσιες στολές και μας γέμισαν ρίγη συγκίνησης, το Γρηγόρη Καψάλη που έπαιξε με την ψυχή του όλους τους ζαγορίσιους που μόνο αυτός ξέρει να παίζει, τις νοικοκυρές του χωριού που μας χάρισαν με τα γλυκά και τις πίτες θεσπέσιες προινές γεύσεις και τέλος όλους εκείνους που βοήθησαν στο να γίνει ένα από τα καλύτερα πανηγύρια των τελευταίων χρόνων.

ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Βίτσας

* "Ανέρα" τοποθεσία ανάμεσα από την Πάνω και Κάτω Βίτσα.

Ανάδειξη νέου διοικητικού συμβουλίου

Τη Δευτέρα 20 Αυγούστου έγινε η ετήσια Γενική Συνέλευση του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Βίτσας. Μετά από εκλογική διαδικασία για το νέο διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου εκλέχθηκαν οι:

Χατζαρόπουλος Δημήτριος, Πρόεδρος

Βασιλόκης Παν. Ευστάθιος, Αντιπρόεδρος

Παπαρόντης Χριστόδουλος, Γραμματέας

Παπαχρήστου Όλγα, Ταμίας

Μέλη: Βασιλόκης Νικ. Ευστάθιος, Χαρίσης Αλέξ. Κων/νος, Χαρίσης Ανδρ. Κων/νος

Αναπληρωματικά μέλη: Καραγιώργης Γεώργιος, Καραγιάννη Χαρίκλεια, Παπαχρήστου Αλέξιος.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ
ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Η Ηπειρωτική Αδελφότητα Ν. Μαγνησίας θέλοντας να βοηθήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που θα πετύχουν στις Πανεπιστημιακές Σχολές στο Βόλο τους γνωρίζει ότι είναι στη διάθεσή τους για κάθε εξυπηρέτησή που μπορεί να τους προσφέρει.

Τα γραφεία του Συλλόγου είναι Αργοναυτών 32, 2ος όροφος, τηλέφωνο 04210-25117 (υπάρχει τηλεφωνική). Πληροφορίες και από τα τηλέφωνα 04210-55808, 57838, 58768 μελών του Δ.Σ. του Συλλόγου.

Από την Ηπειρωτική Αδελφότητα

Ο Πρόεδρος

ΚΩΝ. ΚΑΤΣΩΡΑΣ

Ο Γεν. Γραμματέας

ΚΩΝ. ΡΕΜΜΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορίσιων στα πλαίσια λειτουργίας χορευτικών τμημάτων, γνωστοποιεί ότι η έναρξη εγγραφών για τα χορευτικά τμήματα του Συνδέσμου ξεκινά από την 1η Σεπτεμβρίου.

Τους χορούς διδάσκει καθηγητής Φυσικής Αγωγής με πολυετή εμπειρία. Διδάσκονται χοροί από το Ζαγόρι, την Ήπειρο και όλη την Ελλάδα.

Παράλληλα λειτουργεί και οργανωμένο τμήμα χορωδίας.

Εγγραφές για τα χορευτικά τμήματα γίνονται καθημερινά 7 με 9 το απόγευμα στο Σύνδεσμο, Χρηστοβασιλή 8 - Ιωάννινα Τηλ.: 32974.

Ο αγιασμός για τη νέα χρονιά θα γίνει στις 23 Σεπτεμβρίου 2001 στο Πολιτιστικό Σύνδεσμο.

Δελτίο Τύπου του Δ.Σ. της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών, απεφάσισε ομόφωνα όπως, σε συνεργασία με το Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου και το Πνευματικό Κέντρο του χωριού μας, πραγματοποιήσει εις τον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Ελαφοτόπου, την Κυριακή 23 Σεπτεμβρίου 2001 και ώρα 10:00 π.μ. μνημόσυνο εις μνήμη: Των συγχωριανών μας και ευεργετών του χωριού μας Φίλιππα και Αρτέμιδας Εμμανουήλ.

Μετά το πέρας του μνημοσύνου θα γίνουν και τα επίσημα εγκαίνια έργων, που οι ευεργέτες του χωριού μας, άμεσα ή/και μέσω του ομωνύμου κληροδοτήματος, χρηματοδότησαν κατά την τελευταία δεκαετία.

Θα ακολουθήσει δεξίωση. Παρακαλούμε για τη συμμετοχή όλων.

Η Ένωση Αποδήμων Ελαφοτόπου Ζαγορίου Ηπείρου, ως επικεφαλής στη συνδιοργάνωση με το Τοπικό Συμβούλιο και τους άλλους φορείς του χωριού του ετήσιου παραδοσιακού πανηγυριού διέθεσε το ποσό των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) δραχμών για έργα συντήρησης του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Ελαφοτόπου.

Παράλληλα, σε συνεργασία με το Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου και το Τοπικό Συμβούλιο, ξεκίνησε έργα κατασκευής και συντήρησης γκαλντεριμίων, καθώς και κατασκευής και πλακόστρωσης των πεζουλίων της Κεντρικής Πλατείας κ.λ.π., που ξεπερνούν τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) δραχμές.

Το Δ.Σ. της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών, ευχαριστεί από βάθους καρδιάς, για τη συμμετοχή τους στη διεκπεραίωση

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Δ.Σ. της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών, ευχαριστεί από βάθους καρδιάς, για τη συμμετοχή τους στη διεκπεραίωση

του δύσκολου έργου της παροχής υπηρεσιών στο κυλικείο της Ένωσης κατά τη διάρκεια του τριήμερου παραδοσιακού πανηγυριού του χωριού μας, τους παρακάτω συγχωριανούς: Δημήτρη Τόμα, Ηρακλή Τζόκα, Μιχάλη Οικονομίδη, Άλκη Ντιναλέξη, Μάγδα Λιόντου, Νίκη Γκογιάννου, Προκόπη Γκογιάννου, Πάνο Λιόντο, Δημήτρη Γκέλμπα και το μικρό Χριστόφορο Λουτσάκη.

Επιπλέον ευχαριστεί τα μέλη των άλλων τοπικών φορέων, του Τοπικού Συμβουλίου και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής για τη συμμετοχή τους στη συλλογική Οργάνωση του πανηγυριού.

Θα ήταν παράλειψη αν δεν ευχαριστούσαμε για μια ακόμα φορά τον Πρόεδρο του Πνευματικού Κέντρου Μιχάλη Οικονομίδη για την ωραία βραδιά που μας χάρισε ανήμερα της Παναγίας με το θεατρικό συγκρότημα του πατριώτη μας ηθοποιού Χ. Ζήμα.

Το Δ.Σ. της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών, ευχαριστεί το συγχωριανό μας καθηγητή Ιατρικής Κων/νο Γαβρόηλο για την δωρεάν παροχή χωριανού κρατάς και πουλερικών για τις ανάγκες του πανηγυριού, σε ποσότητα τόσο ικανή που περισσεύουντα εκατό και πλέον κιλών διατεθειμένων στην ιερά Μονή Ενεογελιστρίας Άνω Πεδινών.

Το Δ.Σ. της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών, ευχαριστεί από βάθους καρδιάς, για τη συμμετοχή τους στη διεκπεραίωση

Το Δ.Σ. της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών, ευχαριστεί από βάθους καρδιάς, για τη συμμετοχή τους στη διεκπεραίωση

Να είσαι καλά και να προσφέρεις τις υπηρεσίες σου αξιωματώδως για πολλά ακόμα χρόνια.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΕΚΔΟΓΕΣ 25 ΙΟΥΝΙΟΥ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίσιων που προήλθε από τις Εκλογές της 25η Ιουνίου του 2001 συγκροτήθηκε σε σώμα όπως παρακάτω.

Πρόεδρος: Πολύβιος Καρράς
Αντιπρόεδρος: Βασίλειος Σκαμνέλος
Γ. Γραμματέας: Κων/νος Βλαχόπουλος
Ταμίας: Κων/νος Τσίμας
Δημόσιες σχέσεις: Βασίλειος Δαλκαβούκης
Υπευθ. Χορευτ. Ομίλων: Σταματία Ποάλα
Υπ. Πολιτιστικών Εκδηλ.: Φωτόπουλος Χριστόφορος
Υπ. με τους Δήμους Ζαγορ.: Αλέξιος Οικονομίδης
Μέλος: Ζαχαράδης Ελευθέριος

Μανασής
Αρίστη
Δίκωρο
Μονοδέντρι
Κατέσοβο
Λάιστα
Ασπράγγελοι
Ελάτη
Μονοδέντρι

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Γιορτή στους Κήπους

Με ξεχωριστή χαρά και ανυπομονησία περιμέναμε όλοι οι Μαγνητίες εφέτος την 8η Σεβρίου ημέρα εορτής μεγάλης, διότι γιορτάζουμε το γενέθλιο της Θεοτόκης κατά τη διάρκεια του τριήμερου παραδοσιακού πανηγυριού του χωριού μας, τους παρακάτω συγχωριανούς: Δημήτρη Τόμα, Ηρακλή Τζόκα, Μιχάλη Οικονομίδη, Άλκη Ντιναλέξη, Μάγδα Λιόντου, Νίκη Γκογιάννου, Προκόπη Γκογιάννου, Πάνο Λιόντο, Δημήτρη Γκέλμπα και το μικρό Χριστόφορο Λουτσάκη.

Κόμους πολλούς - πιστός στην Παναγία προσηύχε από την παραμονή όπου ευάλη η σημαντική μετά αρτοκλασίας στο πανέμορφο εκκλησάκι, μέσα στο καταπράσινο τοπίο. Την ίδια ημέρα ευάλη η Θεία λειτουργία με αγιασμό στο προαύλιο και εν συνεχεία, επίσημη για την Παναγία, ο κ. Δημήτριος Θρ. Δέσφης, καθηγητής μουσικής στην Ιερά Μονή Βελλάς.

Μετά την ομιλία του λόγου έλαβε ο κ. Ιωάννης Δ. Τσεκούρας, Επίτροπος της Εκκλησίας, για λόγους της οποίας ανέφερε πιο κάτω:

"Αιδεστώτα, Αγαπητοί Εκκλησιαστές, με επιτρέπεται να πιο δύο λόγια για το μεγάλο αυτό έργο που επιτελέστηκε στην εκκλησία της Παναγίας μας, το Γενέσιο της οποίας σήμερα εορτάζουμε. Την ευχαριστούμε που μας αξίωσε να παρευρεθώμεθα και εφέτος εδώ και να ευχόμενα πάντα η Χάρις της και η προσοχή της, να μας συνοδεύει, και θα μας συνοδεύει, διότι η πίστη μας προς την εκκλησία μας είναι έμπροσθεν κι ακλόνητος.

Εί' ευχαρίστησε, ως ευχαριστούμε όλους εκείνους που συνέβαλαν για την πραγματοποίηση του έργου αυτού, από την αρχή της εγκρίσεως του κοινού αναστήσεως, μέχρι της εκτελέσεως του θεσμού αυτού έργου.

Είναι δε αυτοί: Το τότε Κοινοτικό Συμβούλιο της Κοινότητας Κήπων, υπό την Προεδρία του Δημήτρη Δέσφα, το Συμβούλιο Περιούχης, υπό την Προεδρία του κ. Γαβρόηλου, Παπακασσιώση, σημερινού Δημάρχου Κεντρικού Ζαγορίου. Η κα Μαρία Αρσένη, συμπατριώτισσα μας, βουλευτής, της Ταυροχώρας, ο τότε Περιφερειάρχης, η Επόμενη Νεότερη Μνημειώ (κ. Σπ. Παπαζή) και ασφαλώς το σημερινό Τοπικό Σώμα του Δημοτικού Διαμερίσματος Κήπων με επικεφαλής τον Μιχάλη Βλάχο, ο Δημάρχος Τμήσης κ. Θεόδωρος Τσομμάκης και τέλος η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, η οποία είχε και την επιβίβλη - εκτέλεση.

Ευχαριστεί επίσης για την εισφορά υπέρ της Παναγίας τους:

- 1) Ελένη Οικονομίδου 5.000 δρχ.
- 2) Μιχαήλ Ζησιμάδης 5.000 δρχ.
- 3) Κων/νος Στεφάνου Καλέα 5.000 δρχ.

Εκ της Εκκλησιαστικής Επιτροπής

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΛΟΥΚΑΤΟΣ
Καθηγητής Πανεπιστημίου
Πρόεδρος της «Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας»
Αύγουστος 2001

Αξιότιμοι και αγαπητοί μου, Αρμόδιοι και Υπεύθυνοι της Μηνιαίας Εκδόσεως:

"Το ΖΑΓΟΡΙ" μας

Σας ευχαριστώ, που μου στείλατε κι εδιάβασα το φύλλον 279-80 (Ιουλ.-Αύγ. τρέχοντος έτους): "Το ΖΑΓΟΡΙ" μας.

"Εξήσα" ως καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, επί 6 χρόνια (1964-69), πριν παραιτηθώ (επ. Δικτατορίας), όλους σχεδόν τους χώρους του Ζαγορίου, που ανασταίνετε, και έχρηκα την φρεσκάδα, που και ήθελα, των πρώτων φοιτητών, όσο και των Σπουδαστών της Ζωσιμαίας, όπως θα το γνωρίζετε κι από τα δημοσιευμένα μου (και της Καθηγήτριας - σήμερα - κ. Μαρίας Βρέλλη): Χειρόγραφα (τυπωμένα) Λαογραφίας, από Σπουδαστές Ιωαννίνων (Ιω. 1999).

Απορώ πως το σημερινό "Ζαγόρι" μας (που

ση του έργου. Όλοι συνετέλεσαν να δρομολογηθεί το έργο να εγκριθεί το κοινό των 50.000.000 και να εκτελεσθεί και η Εκκλησία μας να διασωθεί και να παρουσιάσει σήμερα αυτή την εικόνα που ασφαλώς, όλους, μας χαροποιεί. Επακολούθησε εορταστική ατμόσφαιρα με την προσφορά από το Τοπικό Σώμα και το Σύλλογο αναψυκτικών - ποτών και εδεσμάτων (πίτες - ψιτά).

Ευχές και πάλι σε όλους και χρόνια πολλά, του χρόνου δε να μας αξιώσει η Χάρις της, να πραγματοποιήσουμε ολονύκτια αγρυπνία στο θαμνάσιο αναγεννημένο κελί της.

Τέλος εκ μέρους της Εκκλησιαστικής Επιτροπής να ευχαριστήσω όλους όσους παρευρέθησαν σήμερα στον εορτασμό και ειδικά εκείνους που από το στέγημά τους ή το περίσσειμά τους προσέφεραν τον οβολόν τους για τις ανάγκες της Εκκλησίας μας, και να ευχηθώ η Παναγία να τους έχει υπό την σκέπη της.

Με θρησκευτική κατανύξη και πλήθος κόσμου γιορτάσθηκε και αυτή τη χρονιά η Κοίμηση της Θεοτόκου στο ομώνυμο εξωκλήσι πέρα στους Κήπους του χωριού.

Την παραμονή τελέσθηκε αγρυπνία με τα αρτοκλασίας και ανήμερα η Θεία λειτουργία παρουσία 150 ατόμων.

Στη Θεία λειτουργία, εχορστάτησε ο συνταξιούχος αιδεσιμώτατος Παπαγιάννης από το Πέραμα, Ιωαννίνων με τη φροντίδα του κομπάρσου του Ανδρέα Σωκ. Γροϊνιά και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής, η οποία και τον ευχαριστεί θερμά. Ο δικός μας αιδεσιμώτατος Πατήρ Εγγέλιος, λειτουργήσε στις Νεράδες, έτσι απεφάσισε ο αρχιερατικός επίτροπος της περιοχής, πατήρ Παπακασσιώτης του Κοκκινίου, ασφαλώς και με την σύμφωνη γνώμη του πατρός Εγγεγέλου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί όλους όσους παρευρέθησαν στην εορτή της Θεοτόκου και ενόχισαν με τον οβολόν τους την Εκκλησία της Παναγίας και ευχαίρει η Θεία Χάρις της να είναι πάντα μαζί τους.

Ευχαριστεί επίσης για την εισφορά υπέρ της Παναγίας τους:

- 1) Ελένη Οικονομίδου 5.000 δρχ.
- 2) Μιχαήλ Ζησιμάδης 5.000 δρχ.
- 3) Κων/νος Στεφάνου Καλέα 5.000 δρχ.

Εκ της Εκκλησιαστικής Επιτροπής

εδιάβασα), ενώ είναι γεμάτο από αναμνήσεις και νοσταλγία παλαιότερης ζωής (και καλώς τις εδρασιεύσατε) δεν αναφέρεται στις Πανεπιστημιακές μας, τότε, κινήσεις, ούτε καν στη φωτογράφιση των πρώτων φοιτητών, που έκαμα, ανεβασμένος στο Γεφύρι «του Κόκκορου».

Νομίζω πως σας το έγραψα κι άλλη φορά: Δεν καταλαβαίνω γιατί η καλή εφημερίδα σας για το "Ζαγόρι" δεν έχει εκτιμήσει (ή ερευνησει) την πολιτιστική (καλή ή κακή) αλλαγή, που έδωσε (από το 1964) η ίδρυση Πανεπιστημίου, στα Γιάννινα. Φοιτητές, Φοιτήτριες του Πρώτου Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, που έκαμα, ανεβασμένος στο Γεφύρι «του Κόκκορου».

Εμείς όμως, οι πρώτοι τρεις Καθηγητές: Στυλιανός Καψωμένος (Πρόεδρος των αρχαίων Ελληνικών), Σταμάτης Καρατζός (της Λαογραφίας), εδω και Δημήτριος Λουκάτος (της Λαογραφίας), εδω και τη σφραγίδα του Πατριάρχη, δροσερότερη από τη «Μητέρα» Θεσσαλονίκη (Γυμναστής μας ο Κ. Τσιάντας).

Δεν επαυλούσαμε να οργανώσουμε εσωτερικά

3 μέρες στους Φραγκάδες

Η "Ποταμιά" ξεκίνησε και οι ήχοι του κλαρίνου μίτηκαν στις πλάκες του μεσοχωριού, ανέβηκαν στα φύλλα του πλατάνου και το πανηγύρι άρχισε να τσιμπάει γλυκά την καρδιά όλων. Είχαν περάσει χρόνια, που λόγω μιας μεγάλης απώλειας απέφευγα τα γλέντια, αλλά όταν η καρδιά είναι μεγαλωμένη ζαγορίσια, ξέρεις να γελάς και να πονάς με το τραγούδι. Πήραμε διαφορετικό δρόμο αυτό το 15άινοστο και μας έβγαλε στους Φραγκάδες.

Η πρώτη όψη του χωριού σε κάνει να αντιλαμβάνεσαι ότι σ' αυτό το χωριό ζουν άνθρωποι με μεράκι. Δεν δικαιολογείται διαφορετικά η συντήρηση που έχει γίνει στα πέτρινα στίπια, στα τοιχεία των μαχαλάδων και στις εκκλησίες. Έκπληξη προκαλεί και το γεγονός ότι στην είσοδο του χωριού δεν είναι κανένα τοιμεντένο έγκλημα αλλά ο ξενώνας "Πετρότω", που αν και ανήκει σε ιδιώτες δεν έχει παραβεί την αρχιτεκτονική του χώρου στο παραμικρό. Η Φρόσω και ο Νίκος έκαναν καταπληκτική δουλειά και μια επένδυση που πρέπει να εκτιμηθεί τόσο από τους ντόπιους όσο και από τους αμειδίους άρχοντες.

Το καταπληκτικό στους Φραγκάδες είναι ότι μπορεί να έχει γίνει τουριστικό μέρος, δεν έχει χάσει παρόλα αυτά το ζαγορίσιο ύφος του. Δε μεταλλάχθηκε, ούτε έγινε ένα ακόμη αθηναϊκό θέρετρο που επιβάλλει το φολκλόρ, όπως συμβαίνει με πολλά χωριά του Ζαγορίου.

Όσον αφορά το πανηγύρι η έκπληξη ήταν μεγάλη. Δεν περίμενα δω και να ακούσω τον Στέργιο Βλαχιώτη να τιμά με το κλαρίνο τον την ζαγορίσια παράδοση τόσο καθαρά. Χωρίς ηλεκτρικούς ήχους, χωρίς μεγάλες εντάσεις, χωρίς την τελευταία ανακάλυψη των μουσικών: "Δεν παίζω χωρίς να είναι πολλά τα λεφτά". Τιμωρε πραγματικά τον Γιάννη Κατσιούλη (Κιούλη), που ως γνωστό, ήταν δίπλα και για πολλά χρόνια. Ακόμη και η επιλογή των μουσικών ήταν πρόποση. Βολί, λαούτο, νταϊρέ, κλαρίνο και φωνή.

Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι ένα μεγάλο τάλαντο, ο Γιώργος Πατισιώρας, έδωσε τον καλύτερο εαυτό του στο τραγούδι και πολύ νέος. Αν συνεχίσει να εμφανίζεται με μουσικούς που στηρίζουν στην παράδοση, θα είναι μια από τις

καλύτερες φωνές μέσα στα επόμενα χρόνια. Έμαθε να τραγουδά, όχι μόνο σωστά, αλλά ανέσυρε από τον πλούτο της ζαγορίσιας ποίησης στίχους, που μόνο από τους καταξιωμένους τραγουδιστές Παπακασσιώτη, Κυρίστη και Τζιτζιμάκη ακούς πλέον. Δεν έχει μόνο το ύψος που επιβάλλουν αυτά τα μουσικά θέματα αλλά και σωστή άρθρωση.

Και φθάσαμε στον Κίμων Βουράμη. Η για όλους εμάς που τον αγαπάμε, μπάρμπα-Κίμων. Εκτός του ότι παίζει καταπληκτικό νταϊρέ είναι ένας ακούρατος γλεντζές και με χιούμορ βαλκικό. Δε λείπει ποτέ όχι να χορεύει με τον πρωτοχορευτή παίζοντας πάντα νταϊρέ. Ειδικά στην "Σέλω" είναι μια ηχητική απόλαυση χτυπώντας το δέγμα με τα δυο του χέρια και μια διονυσιακή φυγούρα σε έκσταση. Είναι μικροκαμωμένος αλλά γεμίζει όλο το μεσοχώρι, ειδικά όταν στο τέλος του γλεντιού τραγουδάει στίχους με σεξουαλικά υπονοούμενα αλλά με μια απόδοση που και ο πιο συντηρητικός γελά.

Άλλη μια κλασική φυγούρα των Φραγκάδων είναι ο κύριος Γιώργος Γραβίνης, ένας άνθρωπος που επί 20 χρόνια ήταν πρόεδρος του χωριού. Δεν έλειψε στιγμή από το πανηγύρι. Χόρευε, τραγουδούσε, επισημαίνοντας τραπέζια ντόπιων και ξένων. Μιλώντας μαζί του αντιλαμβάνεσαι τι είναι να αγαπάς τον τόπο σου και να ανησυχείς γι' αυτόν ακόμη και όταν αποσύρσαι από τα καθήκοντα του εκπροσώπου αυτού. Με παρακίνησε να επισκεφθώ το Γεφύρι του Πετιωτή, ένα καταπληκτικό κτίσμα μέσα στο πράσινο. Ανησυχεί γι' αυτό μη και καταρρεύσει και το μυαλό του προσπαθούσε να βρει τρόπους συντήρησής του. Θα 'ναί πραγματικά καμία αν ένα τέτοιο κτίσμα υποστεί ανεπανόρθωτη ζημιά εξαιτίας έλλειψης ενδιαφέροντος της αρμόδιας νοσηματικής αρχής, όπως συμβαίνει με πολλά κτίσματα του Ζαγορίου.

Η επιτροπή στον αφόρητο "πολιτισμό" και στην εορτασία ήταν αναποφύκτως. Γνωρίζω όμως πια ότι εκτός από την πατρίδα μου, τη Μακρόνη, υπάρχει και ένας άλλος τόπος που με κάνει να νιώθω περήφανα ζαγορίσιος.

Κατερίνα Γκαράνη

κός εκδρομές με φοιτητές, φοιτήτριες και σε όλο το Ζαγόρι. (Μας έκανε γεύματα, και ο σερίφητος Κ. Λαζαρίδης).

Έχω περιγράψει, στον συγγραφέα κ. Κώστα Βλάχο (των Ιωαννίνων), τις δραστηριότητες των πρώτων Καθηγητών (ως πια να έλθουν οι πολλοί του Β' Παν/κού έτους), οπότε μας ήρθαν και ξένοι φοιτητές (ακόμα και Κρητικοί), που τους έδειξαμε και το Ζαγόρι!

Θα καταλήξω να σας προτείνω (όπως και άλλοι Δημοσιογράφοι των Ιωαννίνων) να εκτιμήσετε τι προσέφερε το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στους Ηπειρώτες Φοιτητές-Φοιτήτριες (έπειτα «Καθηγητές») και τι έδωσε η Ιστορία και ο Πολιτισμός των Ιωαννίνων (και από τους ξένους περήγητες, όπως εγιορτάσατε τους Boissonas και Μπαρέτη).

Καλώς είναι, σήμερα και οι νοσταλγικές αναμνήσεις της παλιάς ζωής, αλλά χρειάζεται να σκεφτόμαστε (τιμονιερικά) και τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Πολύ φιλικά

Δημ. Σωτ. Λουκάτος

ΛΑΜΠΡΟΣ Κ. ΡΙΖΟΣ

Βάσκαρη, σκληρή η Θεά Μοίρα, που διαφεντεύει τα πεπρωμένα πολλών ανθρώπων.

Ο Λάμπρος, ένας νέος, στην ακμή της δραστηριότητάς του, μόλις τριανταεννιά χρονών, παντρεμένος με μια εξαιρετική κοπέλλα και πατέρας μιας κορούλας, έφυγε για πάντα, αφήνοντας απαρηγόρητη την οικογένειά του, τους γονείς του και τ' αδελφία του.

Στον Καστανώνα, το όμορφο αυτό χωριό του Ανατολικού Ζαγοριού, γεννήθηκε ο Λάμπρος. Η καλή οικογενειακή ανατροφή, η υπέροχη και μοναδική φύση του χωριού, τον είχαν προικίσει με χαρίσματα εξαιρετικά. Ευγένεια, καλοσύνη, αγάπη για τον άνθρωπο, δραστηριότητα, εργατικότητα και προθυμία να φανεί χρήσιμος στην οικογένειά του και τους συνανθρώπους. Ο πατέρας του, προσωπικός μου φίλος, αγωνίσθηκαν με τη γυναίκα του για την καλή ανατροφή των τριών αγοριών τους. Δασεργάτης, γεωργός υποδειγματικός ο Κώστας, κατόρθωσε να συντηρήσει την οικογένειά του στο χωριό.

Οι συγχωριανοί του ένιωσαν βαθιά την απώλεια του εκλεκτού αυτού μέλους της μικρής τους κοινωνίας. Όμως κι οι Ζαγορίσιοι, πολλών χωριών του Ζαγοριού, όλοι όσοι γνώριζαν τον Λάμπρο και την οικογένειά του Κώστα Ρίζου, δεν θα λησμονήσουν ποτέ να προσεύχονται για την ανάπαυση της ψυχής του. Στην κηδεία που έγινε στον Ιερό Ναό της Περιβλέπτου, στις 31 Αυγούστου, ένα μεγάλο πλήθος Ζαγορίσιων, συγγενών και φίλων από τα Γιάννινα, με εμφανή στα πρόσωπά τους την ψυχική τους οδύνη για την απώλεια του παλληκαριού, συνόδευαν την εκφορά του στην τελευταία του κατοικία. Από τα βάθη της καρδιάς μας εγώ και η γυναίκα μου εκφράζουμε στην οικογένειά του τα συλλυπητήριά μας.

Αξέχαστε Λάμπρο, η Γιαννιώτικη γη που σε δέχθηκε στα σπλάχνα της, ευχόμαστε να είναι ελαφριά και φιλόξενη.

Γιάννινα 4 Σεπτεμβρίου 2001
Κ.Α.Χ.
«το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΠΕΤΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Πλήρης ημερών και με πνευματική διαύγεια, μέχρι την τελευταία στιγμή, έφυγε ένας ακόμη απ' την παλιά φρουρά της Αρίστης, ο Μπαρμπα-Πέτρος Οικονόμου.

Γόνος αρχοντικής Ζαγορίσιας οικογένειας, τον Ανδρέα και της Ζωίτσας, ήσουν το τελευταίο από τ' αδελφία σου.

Ζαγορίσιοι που έφυγαν

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΝΤΟΣΙΤΗΣ

Αρχές καλοκαιριού, μέρες λιόχαρες σαν την καρδιά σου έφυγες για τ' αγύριστο ταξίδι Περικλή.

Εσύ, που το γέλιο σου το γάργαρο ξεχώριζε από μακριά. Ο Περικλής Παντοσίτης από αρχοντική Παναυσουδενιώτικη οικογένεια ρίζωσε για καλά στην Κέρκυρα.

Πληθωρικός, καλότατος, ευγενικός, ανοιχτόκαρδος, άρχοντας στη γειτονιά που είχε το Ταβερνάκι.

Εκεί χαίρονταν την παρέα του ντόπιοι και ξένοι. Όλους τους αγαπούσε κι όλοι τον αγαπούσαν.

Ο Περικλής είχε μόνο φίλους και για την πατρίδα λατρεία.

Γρήγορα έφυγες Περικλή κι άφησες έρημη τη θεία σου την Ισμήνη, να μην έχει άλλα δάκρυα, απαρηγόρητους τους φίλους σου και «καλό όνομα» στην Κέρκυρα. Αυτού ψηλά που είσαι παρέα με τον Ντίνο και τον Νίδα, το ΠαταΚωλίτα και το Μιχάλη δεν θα σώνει να μολογάς και να γελάς. Αιώνια σου η μνήμη.

Ελένη Δουβλή

ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΙΧ. ΣΙΟΥΡΗΣ

Ο αγαπητός και δραστήριος σ' όλη του τη ζωή Ηλιοχωρίτης, εγκαταστάθηκε στα Φάρσαλα της Θεσσαλίας, όπως και πολλοί συμπατριώτες του. Στα τέλη Ιουλίου απεβίωσε στη Λάρισα όπου διέμενε τα τελευταία χρόνια. Η κηδεία του έγινε στα Φάρσαλα γιατί εκεί έζησε με την οικογένειά του πολλά χρόνια και οι δεσμοί του τόσο από επαγγελματικής πλευράς, όσο και κοινωνικά του συνέδεσαν άρρηκτα με την πόλη αυτή.

Το Ηλιοχώρι και τους συμπατριώτες κατοίκους του αγαπούσε πολύ, γι' αυτό τα καλοκαίρια κυρίως έμενε αρκετό καιρό και καθώς διαπίστωνε από μόνος του προσέφερε πολλά σε έργα Κοινοτικού και Εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος, καθώς επίσης ανάλογη ήταν η προσφορά του και στο Βρυσόχωρι, όπου καταγωγής της συζύγου του Βασυλίσης, το γένος Κουνάβου. Το παράδειγμά του: ας είναι και για τα παιδιά του ευχόμεστε.

Ο Σύλλογος Ηλιοχωρίου «ΤΟ ΝΤΟΜΠΡΙΝΟΒΟ» έκανε στο χωριό τρισάγιο στον Άγιο Νικόλαο Ηλιοχωρίου στη μνήμη του. Μεγάλη είναι η απώλειά του για το Ηλιοχώρι.

Ανάμεσα σ' αυτούς που τον γνώρισαν και έχουν συμμετοχή στο γράψιμο αυτών των γραμμών ξεχωρίζει ο συγχωριανός του Αθανάσιος Καφέτσος, τόσο σαν άτομο, αλλά και σαν μέλος του Συλλόγου Ηλιοχωρίου,

Γ. Χαχάρης

που ένοιωσε αισθητά την απουσία του το φρεϊνικό καλοκαίρι. Το ίδιο συναισθήμα δε, διακατέχει και όλους τους Ηλιοχωρίτες, καθώς και τους Βρυσόχωρίτες.

Με τη σειρά του ο Γιάννης Τζίμας, σαν Λαϊστώνος και συμπεθέρος του, εκφράζει οικογενειακώς την μεγάλη του λύπη για την απώλεια του Αντώνη Σιούρη.

Την έκφραση των συλλυπητήριων προς τα παιδιά του και τους στενούς συγγενείς του απευθύνει και ο Σύλλογος Ζαγορίσιων Ν. Αφίσης «Οι Ρίζοι» δια του Προέδρου Γιάννη Ζώη, διερχόμενος από τα αισθήματα όλων των μελών του, καθ' όσον ο αείμνηστος Αντώνης υπήρξε ενεργό μέλος του συλλόγου από της ιδρύσεώς του και υπήρξε γνήσιος πατριωτικός δεσμός.

Αθανάσιος Καφέτσος - Γιάννης Τζίμας - Γιάννης Ζώης

Αποχαιρετισμός στο Στέφανο Καλογιέρου

«Και τα κορίτσια ρίξαν πίσω τα μολύβια για να πιαστείς αητέ να φύγεις απ' τη λησμονιά».

Αιδεσιμότατοι, Αγαπητοί συμπατριώτες, Φίλοι συνάδελφοι κυνηγοί Βρισκόμαστε εδώ σήμερα στον Αγ. Δημήτρη Φαγκαδίων να δώσουμε τον τελευταίο χαιρετισμό στον απλό και αγνό άνθρωπο, τον φίλο, τον οικιστή, τον πατριώτη, τον δικό μας ΣΤΕΦΑΝΟ.

Βρισκόμαστε επιπλέον εδώ εμείς τα μέλη του Κυνηγετικού Συλλόγου Ζαγοριού, για να τιμήσουμε με την παρουσία μας το συνάδελφο, τον κυνηγό-πρότυπο, τον κυνηγό-σύμβολο. Αγαπητέ μας Στέφανε, οι Ντούμπρες, τα Ρακρέλια, τ' Ανήλια, ο Κουζιάκος, τα Πολυγένηα, τα Ριζανά, η Γελαδιά, οι Ντούμες, τα Γκαρινά, η είχαν φωνή θα θηνοῦσαν τώρα για τον πρόωρο χαμό σου.

Τα πεύκα, τα έλατα και οι βελανιδιές που σ' έβλεπαν κάθε τόσο κοντά τους, αν μπορούσαν θα ήρθαν να σκιάσουν το μνήμα σου.

Τα ποτάμια και τα ρέματα θα γέμιζαν πίσω να ποτίσουν κι αυτά με τη σειρά τους το χώμα που σε λίγο θα σε δεχτεί στην αγκαλιά του.

Όσοστον κακοίτσα δεν θα ρίξουν πίσω τα μαλλιά τους, γιατί εμείς δε θα σε λησμονήσουμε ποτέ, δε θα ξεχάσουμε τον σταυρωτό που μας καθόδηγούσε σε κάθε κυνηγετική μας εξόρμηξη. Δεν μπορούμε ποτέ να ξεχάσουμε το τοίσιπο που και την ελιά που μας προσέφερε ανοίγοντας το φτωχικό σου σασίδιο.

Δεν μπορούμε ποτέ να ξεχάσουμε τον συνετή κυνηγό, τον κυνηγό θάλασσας, τον κυνηγό της φωτιάς και τον κυνηγό της πέτρας του, του πατρός του

Ζαγορίσιοι που έφυγαν

Κάθε καραμινιά που θα πέρφτει θα μας θυμίσει τη δική σου καραμινιά που κελαιόυσε μετά από κάθε επιτυχία.

Τώρα εκεί ψηλά αντάμωσες το Νάσο Γρονιά από τους Νεγάδες, τον Γιάννη Φερύκα από την Ελάτη, τον Ζηρέκο Μπάτσια από την Λάιστα, τον Λευτέρη Τσιαφλίδη από την Λεπτοκαρυνά, τον Σπύρο Δερέκα από το Σκαμινέλι.

Και συ μαζί τους, πρώτος και καλύτερος, θα διηγείσαι τα κυνηγετικά ως κατορθώματα.

Θα σε ρωτήσουν πολλά και θα τους πεις περισσότερα.

Εμείς που μαθητεύαμε κοντά σου ναόουμε τυχεροί γιατί μας δίδαξες και μας έμαθες πολλά.

Ναίαι σίγουρος ότι τ' αδέρφια σου, ο Ναπολέων και ο Γιώργος και τ' ανήμα σου, ο Χριστόφορος, ο Άγγελος και ο Κώστας θα πορευτούν στους δικούς σου δρόμους.

Στην αγαπημένη σου Ρήνα, στο γιο σου και τα εγγονάκια σου ευχόμαστε και παρακαλούμε τον Θεό ν' απαλύνει τον πόνο του.

Νάνα ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάσει, ώρα καλή αρχηγέ.

Γ. Γκρουϊδής
Πρόεδρος Κυνηγ. Συλλόγου

ΣΟΛΩΝ ΤΖΑΦΕΡΗΣ

Κατάγονταν από την Δροβιανή Βορείου Ηπείρου από Έλληνες γονείς και μεγάλωσε στο Κάιρο, όπου ο πατέρας του διατηρούσε αλυσίδα καταστημάτων. Σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, και για κάποιους χρόνους ασχολήθηκε με τις επιτηδεύσεις του πατρός του. Στο Κάιρο γνώρισε την συγχωριανή μας Ελισάβετ Παυλάκη την οποία νυμφεύθηκε και απέκτησαν τρία παιδιά, τον Βασίλη, τον Νίκο και τον Άγγελο. Κατά τη διάρκεια του Ναζέρ έχασε όλη την ακίνητο περιουσία στο Κάιρο, και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα όπου και ασκούσε την δικηγορία μέχρι της συνταξιοδότησής του. Από την ημέρα που πάτησε το πόδι του στο χωριό μας το αγαπούσε τόσο πολύ, που έγινε δημιουργός οικογενειακώς, έχοντας κάθε καλοκαίρι οικογενειακώς για μερικούς μήνες και μετά τη συνταξιοδότησή του εγκατεστάθηκε μόνιμα. Διετέλεσε για πολλά χρόνια Πρόεδρος του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Λεπτοκαρυνάς και διέθεσε πολλά χρήματα από τα δικά του για έργα: «Πλακόστρωση δρόμων και συντήρηση κτιρίων» του χωριού μας και με εισφορές των μαθητών της Σχολής Μωραΐτη και δικά του χρήματα, έκτισε το εντευκτήριο Λεπτοκαρυνάς, που κοσμή την κεντρική μας πλατεία.

Δυστυχώς η μοίρα στάθηκε σκληρή απέναντί του. Από την ημέρα που πήγε στην Ελλάδα δέχτηκε αλλεπάλληλα χτυπήματα. Πρώτα έχασε το στεφανοειδές του Αγγέλου, από τροχαίο στην Κέρκυρα όπου παραθέρριζε. Επταήμερος ο θάνατος του πεθερού του και της πεθεράς του, του πατρός του

και της μητρός του και τελευταία του αγαπημένου του αδελφού Ευθυμίου Τζαφέρη Πρεσβευτού.

Οι αλλεπάλληλοι θάνατοι κλόνησαν την υγεία του και από το 1992 μία ανίατος ασθένεια τον ταλαιπώρησε μέχρι την 15ην Αυγούστου που άφησε την τελευταία του πνοή σε ηλικία 72 ετών. Όλοι οι κάτοικοι Λεπτοκαρυνάς και πολλοί από τα γύρω χωριά και Αθήνα τον συνόδευαν στην τελευταία του κατοικία. Στους δικούς του εκφράζομαι τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Ελαφρύ το χώμα της Λεπτοκαρυνάς που σκέπασε το άτυχο κορμί του και αιωνία η μνήμη του.

Γ.Γ.

ΧΡ. ΚΑΨΑΛΗΣ 'Η ΖΙΟΥΛΗΣ

• Σίγησε η «μεγάλη φωνή» του Ζαγοριού

Τον είπαν «στοιχείο» του Ζαγοριού, τον είπαν «μεγάλη φωνή» τον είπαν «κιβωτό» της παράδοσης κι αυτός ποτέ δεν το πήρε «πάνω» του αλλά συνέχισε ως τη στεγνή του ώρα να τραγουδά, με το δικό του μοναδικό τρόπο, το «Κατεσοβίτικο», την «Αλεξάνδρα», το «Πάτιγγο», τη «Μπολονάσaina», το «Αρχοντόπουλο», την «Παπαδοπούλα», τον «Αόιση», με όλα του τα χαρίσματα, τα μοιρολόγια, τα Σμυρνέικα ακόμη και και τα παλιά λαϊκά της εποχής.

Δεξιότηχνης σου ντέφι με το υψηλό του παράστημα ξεχώριζε από μακριά.

Ήταν ένας γίγαντας με καρδιά μικρού παιδιού και το «χόμο» ή «ψήχη» ήταν κοινές τους.

Γνώριζε τις προτιμήσεις αλλά και τα ...«ξαντάκια» όλων των χορευτάδων όλων των χωριών του Ζαγοριού.

Από μικρός στα «τακούτσια» με τον Κώστο, με το βιολί, το Σπύρο με το λαούτο, το Γιώργο με το κλαρίνο και «στόμα» και με κλαρίνα το Φιλ. Ρούντα, το Χρόνη Καψάλη και τελευταία τον Γρ. Καψάλη.

Έζησαν και δούλεψαν πολλά χρόνια μαζί υπηρετώντας με σεβασμό την παράδοση του τόπου, ήξεραν τι και πως έπρεπε να γίνει σε κάθε χωριό, σε κάθε περίπτωση είτε πανηγύρι, είτε γά-

μος είτε άλλη χαρά ήταν αυτό. Ο Χρ. Καψάλης ή Ζιούλης, όπως ήταν γνωστός, έπαιζε πολύ όμορφα ντέφι με τα δυο του χέρια, πράγμα δύσκολο και στο τραγούδι ήταν μοναδικός.

Η φωνή του εύχη και ο τρόπος εκτέλεσης των τραγουδιών απλός μα εξαιρετικός χωρίς ψευτοκαμώματα με τα μικρόφωνα, αυτά όταν ήρθαν απλά εξυπηρετούσαν και τίποτε περισσότερο. Απολάμβανε της αγάτης, εκτίμησής και του σεβασμού όλων των Ζαγορίσιων και όχι μόνο, όπως όλα τα μέλη του συγκροτήματός του τα «Τακούτσια».

Γνώριζε τον τρόπο να ικανοποιήσει τον κάθε χορευτή συνεχίζοντας το τραγούδι με όμορφα «γυρίσματα» και τα περίφημα δίστιχα όπως «Μάτια μιγδαλοσκισμένα για σεβντά μπαϊλίσμενα», «τ' αμυγδαλάκι τσάκι-σα και μέσα σε ζωγράφισα» και χίλια δυο ακόμη.

Όμως υπήρχαν τραγούδια όπως το «Μαργιόλιο» και το «Λεσκοβί-κι», όπου ο Ζιούλης θα παραινεί αεζιπέρατος στην ερμηνεία.

Το ίδιο βέβαια και για τα Σμυρνέικα όπως το «Τρία καράβια μπήκαν στη Σμύρνη και Α' Βαλί».

Είναι γεγονός ότι ο Χρ. Καψάλης ο αγαπημένος φίλος όλων όσων τον γνώρισαν και πολύ περισσότερο αυτών που γλάντησαν μαζί του, μαζί με τον Κώστα, το Σπύρο, το Γιώργο, τον Φίλιππα, το Χρόνη και τον Γρηγόρη δηλαδή με όσους κατά καιρούς αποτέλεσαν τα «Τακούτσια», άφησαν μια ανεξίτηλη σφραγίδα στη μουσική παράδοση του τόπου.

Καθώς ασχολήθηκαν αποκλειστικά με μια περιοχή, το Ζαγόρι, με έναν πραγματικό μουσικό θησαυρό.

Έναν θησαυρό που υπάσχει διάσπαρτος σε διάφορες κασέτες, μεγάλο κομμάτι του οποίου, με πολλές εκατοντάδες ώρες ηχογράφησης υπάσχει σε αρχείο το οποίο πρέπει, για να σωθεί, να γίνει έπιτα από επιλογή όλων κυριολεκτικά των τραγουδιών η εγγραφή τους σε σειρά CD για να είναι κτήμα όλων. Προς αυτή την κατεύθυνση η «Η» θα συμβάλει και βέβαια σε συνεργασία με οποιοδήποτε φορέας επιθυμήσουν. Αυτό να γίνει αφιέρωμα στη μνήμη του Ζιούλη. Και όλων των άλλων μελών του συγκροτήματος τα «Τακούτσια» που έχουν αποδημήσει εις Κύριο.

Παράλληλα θα είναι και η ηθική ανταμοιβή για τον μεγάλο Γρ. Καψάλη ο οποίος συνεχίζει να μαγεύει με το κλαρίνο του παλιούς και νέους κι αυτό είναι το ευχαιότερο.

«ΗΠΕΡΟΣ» 31/7/01

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΑΟΥΚΑΣ

(1951-2001)

Αλησμόνητε φίλε μας Γιώργο, είμαστε όλοι εδώ, η αγαπημένη

σου οικογένεια, οι συγχωριανοί σου, οι κοντοχωριανοί σου, οι φίλοι σου οι αγαπημένοι, αυτή τη φορά όχι για κάποια ευχάριστη εκδήλωση, που για τόσα χρόνια μας συνήθιζες και μας ευχαριστούσες, αλλά για να σε αποχαιρετίσουμε αυτή τη μέρα του Μάη, τη γεμάτη με τα λουλούδια για το ξεφινικό, απρόσμενο, πρόωρο μεγάλο ταξίδι σου που τόσο θλίψη, πίκρα και οδύνη μας γέμισε όλους.

Γεννήθηκες, μεγάλωσες, ανδρώθηκες, σε τούτο το μικρό χωριό και με την εργατικότητά σου, την ικανότητα τη δική σου και της οικογένειάς σου, δίπλα στην όχητή του Μαγευτικού Βοϊδομάτη έστησες αυτό το θαυμάσιο κέντρο στο οποίο περάσαμε τόσες ευχάριστες στιγμές, όχι μόνο εμείς αλλά άνθρωποι απ' όλη την Ελλάδα, απ' όλη την Ευρώπη, απ' όλο τον κόσμο.

Και όλοι ευχαριστημένοι από το θαυμάσιο τοπίο αλλά και από τη δική σου περιποίηση, τη δική σου προθυμία, τη δική σου αισιοδοξία, το δικό σου καλό τρόπο.

Σαν κοινοτάρχης για οκτώ συνεχή χρόνια, αγωνίστηκες με όλες σου τις δυνάμεις για την προκοπή του τόπου μας και πρόσφερες πολλά. Σ' ευχαριστούμε όλοι μας για όσα έκανες για τον τόπο μας.

Ήσουν παρών και κοντά στην Αδελφότητα του χωριού, στις ανάγκες της εκκλησίας του χωριού, στην Ευαγγελιστρία, στην Μεγαλειότητα (το εξωκλήσι του Αγ. Μηνά) και σε κάθε περίπτωση ασλόχερη και γενναίοδωρη ήταν η προσφορά σου.

Φίλε μας Γιώργο, δε θα ξεαναείς το υπέροχο κέντρο σου, δίπλα στα γάρφαρα νερά του ποταμιού με τις τόσες φυσικές ομορφιές. Δε θα κυνηγήσεις ξανά με τους κυνηγούς φίλους σου στα πλάγια και στις ρεματιές τους αγριόχοιρους και τα αγριοπούλια.

Δεν θα μας προσφέρεις πια τις τηγανιές σου νόστιμες πέστροφες στην Ευαγγελιστρία και στον Άγιο Μηνά.

Δεν θα σε ξαναδώσουμε στις χαρούμενες εκδηλώσεις, στις γιορτές, στους γάμους, και στα πανηγύρια που κούμπιζες απλόχερα το κέφι, τη χαρά, την ευθυμία.

Δεν θα σε ξαναδούν οι φίλοι και οι γνωστοί σου απ' όλη την Ελλάδα που είχαν την τύχη να σε γνώρισαν και να περάσουν τόσο ευχάριστα στο κέντρο σου δίπλα στο Βοϊδομάτη.

Έφυγες νωρίς.

Είχες πολλά ακόμη να προσφέρεις και να δημιουργήσεις. Θα μας λείψεις, όχι μόνο στην οικογένειά σου, αλλά και σ' όλους εμάς, που σε ζήσαμε από κοντά. Όλοι όλοι σε γνώρισαν έχουν να πουν ένα καλό λόγο για σένα. Το κενό που αφήνεις είναι μεγάλο.

Έφυγες, αλλά στη θύμησή μας θα μένει πάντα χαλαμένη η καλή σου καρδιά, η ανθρωπιά σου, η προσφορά σου στον τόπο μας και στη γενέθλια γη. Ο Θεός ας απαλύνει τον μεγάλο πόνο της οικογένειάς σου, των συγγενών σου, των φίλων σου.

Καλό σου ταξίδι.

Οδυσ. Καμπλέτσας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ Συγχαρητήρια

— Στον χωριανό μου δάσκαλο **Θωμά Γούλα Καραγιάννη** που εξελέγη μέλος της Διδακταλκής Ομοσπονδίας Ελλάδος Δ.Ο.Ε. (κοινοφαιάς Συνδικαλιστικής Οργάνωσης Δασκάλων) συνεχίζοντας την παράδοση των προκατόχων Εξαρχοπούλου-Λαζαρίδη-Τολούπη θεράμ συγχαρητήρια.

Μ.Γ.Κ.

Γεννήσεις

— Το ζεύγος Σπύρου Διαμάντη και Ελισσάβετ Κρανά έφερε στον κόσμο ένα χαριτωμένο αγοράκι.

— Ο Ζιώγας Γεώργιος και η Κατερίνα Κατσαβριά απόκτησαν κοριτσάκι.

— Η Ανθούλα Καμισία και ο Βαγγέλης Νομικός απόκτησαν αγόρι.

— Η Μάχη Καραγιάννη και ο σύζυγός της Αριστοτέλης απόκτησαν γιο.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων εύχεται σε όλους να τους ζήσουν.

Βαπτίσεις

— Στις 29-7-01 στο χωριό μας έγινε η βάπτισή της κόρης του Σπύρου Γ. Αλεξίου. Διοέγονης του Ορέστη Καμισία από την κόρη του Ελευθερία. Ανάδοχος η άλλη κόρη της Ελευθερίας Νατάσα, εδόθη το όνομα Ζωή.

Ευχόμαστε να τους ζήσει.

Μ.Γ.Κ.

— Στις 26-8-01 το ζεύγος Νίκου Καρβούνη και Ζακελίν Κακαράντζα βάπτισε το δεύτερο παιδί τους στην Μονή Τσοῦκας. Το όνομα της μικρής Κωνσταντίνα. Να τους ζήσει.

Πολιτιστικός Σὺλ. Ασπραγγέλων

Θάνατοι

— Ένα θλιβερό γεγονός επιστάσε τις γιορτινές μέρες του 15 Αυγούστου.

Στις 11-8-01 η καρδιά πρόδωσε την χωριανή μας Μαρίκα Κάτσενου κι έφυγε από κοντά μας.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος μεταφέρει από την στήλη αυτή τα θεράμ του συλλυπητήρια στα παιδιά και στα εγγόνια της.

Ας είναι ελαφρύ το χῶμα που την σκεπάζει.

Πολιτιστικός Σὺλ. Ασπραγγέλων

— Πέθανε στα Γιάννενα και εκηδεύθη την επομένη η Δοβριαντίτσα Γεωργία Θ. Σαρρέα.

Ας είναι ελαφρύ το Γιαννιώτικο χῶμα που την σκέπασε.

Μ.Γ.Κ.

Ευχαριστήριο

— Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε θεράμ όλους όσους συμπαραστάθηκαν στο βαρύ πένθος μας για τον ξαφνικό θάνατο της μητέρας και γιαγιάς μας Μαρίκας Κάτσενου.

Τα παιδιά της και τ' αγγόνια της

ΑΡΙΣΤΗ Θάνατοι

— Στις 7 Αυγούστου πέθανε πλήρης ημερών και κηδεύτηκε στο χωριό του που αγαπούσε με πάθος ο φαρμακοποιός **Πέτρος Οικονόμου**, πιστός και ενθουσιώδης αναγνώστης και συνδρομητής του περιοδικού μας.

Στα παιδιά του και σ' όλους τους συγγενείς του τα πιο θεράμ μας ειλικρινή συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΒΙΤΣΑ

Αρραβώνες

— Τον αγαπητό μου Βασίλη Λουτσάρη, καθηγητή Μαθηματικών και την Πολυξένη Κύρου, καθηγήτρια Φυσικών, που έδωσαν αμοιβαία υπόσχεση γάμου, εγκάρδια συγχαίρει και τους εύχεται καλά στέφανα.

Φ.Β.

Γεννήσεις

— Η Μαριάνθη Καραγεώργη-Πατουχέα και ο σύζυγός της Αγαμέμνονας, έγιναν για δεύτερη φορά γονείς ενός χαριτωμένου κοριτσιού.

Να τους ζήσει και νάναι τυχερό.

Φ.Β.

— Η αγαπητή μας Ελένη Κήτα-Μπάρα και ο σύζυγός της Αναστάσιος έγιναν για πρώτη φορά γονείς ενός χαριτωμένου αγοριού.

Να τους ζήσει και νάναι τυχερό. Στους παππούδες και στις γιαγιάς θεράμ συγχαρητήρια.

Κούλα - Ηλέκτρα - Λάμπρος - Φίλιππος

— Στην Αρτεμιά και Παναγιώτα Πεζόδρομου, που απέκτησαν ένα χαριτωμένο κοριτσάκι, ευχόμαστε να τους ζήσει και να είναι τυχερό.

Φ.Β.

Γάμοι

— Στα αγαπημένα μας ανήψια Παναγιώτα Κεφάλαι και Θεόδωρο Εύστρα που τέλεσαν τους γάμους τους την 18η Αυγούστου στον Πεντάλοφο Μεσολογγίου, ευχόμαστε ζωή χαρούμενη κι ευτυχισμένη.

Οικ. Αναστασίου Κακαγιά

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ Συλλυπητήρια

— Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών, εκφράζει τα βαθιά συλλυπητήρια στην τῶς Πρόεδρο και Ιδρυτικό μέλος της Εννώσεώς μας, καθώς και στην ευρύτερη οικογένειά της για το χαμό του συζύγου της, σπουδαίου ανδρός και Επιστήμονα Ανδρέα Φαρμάκη.

Ας είναι ελαφρύ το Μακεδονικό χῶμα που τον σκέπασε.

Θάνατοι

— Στις 13 Σεπτεμβρίου πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Κων/νος Κωσταντής, έμπορος 71 ετών. Στα παιδιά και σ' όλους τους

δικούς του τα θεράμ μας συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΚΑΠΕΣΟΒΟ Γάμοι

— Στις 30/6/01 παντρεύτηκαν στην Αμφιλοχία η Ασπασία Στ. Βογά και ο Μάρκος Νικ. Τσεκούρας. Την νύφη συνόδεψαν στην εκκλησιά και στο γαμήλιο δείπνο εκτός των άλλων συγγενών και φίλων και δεκάδες Καπεσοβίτες. Ευχόμαστε στο ζευγάρι να ζήσει ευτυχισμένο και καλούς απογόνους.

Ευχόμαστε στους ευτυχείς γονείς Στέφανο και Γωγώ Βογά και στις χαρές της Ηλέκτρας και του Αλέξη, ο οποίος δήλωσε ότι θα κάνει παραδοσιακό γάμο στο Καπέσοβο.

Απόστολος Ντιναλέξης

Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στο Καπέσοβο στις 5-9-01 η Χαρίκλεια Βασιδίκη. Εκφράζουμε τα συλλυπητήριά μας στους οικείους της.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΑΝΑ Αρραβώνες

— Την αγαπημένη μας Πελαγία Δ. Σουσιόπουλου και τον κύριο Λεωνίδα Μανιάτη, που έδωσαν αμοιβαία υπόσχεση γάμου, συγχαίρουμε θεράμ.

Οικ. Γιάννη Σουσιόπουλου

Ιπολύτη και Σπύρος Καπελλίδης

Συγχαρητήρια

— Στην ανεψιά μας Ισμήνη Π. Διαμάντη, που άρχισε την επαγγελματική της καριέρα σαν κτηνίατρος στα Γιάννενα, ανοίγοντας ιατρείο

και κατάστημα πώλησης φαρμάκων και τροφών για ζώα στην Αγία Μαρίνα, ευχόμαστε καλές δουλειές.

Οικ. Γιάννη Σουσιόπουλου

Θάνατοι

— Στα τέλη Ιουνίου πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του ο Δημοσθένης (Τένης) Ζαμπανίδης σε ηλικία 70 ετών.

Η απουσία του θα γίνεται όλο και πιο αισθητή στο χωριό μας, γιατί ο Τένης παρά τα μακροχρόνια προβλήματα υγείας, ήταν πάντα παρών και μέτοχος σε κάθε προσπάθεια επιβίωσης του χωριού μας. Για χρόνια υπήρξε μέλος του Κοινοτικού Συμβουλίου, μέλος του Δ.Σ. του Μ.Ε. Συλλόγου, αλλά η πιο μεγάλη προσφορά του ήταν εκείνη του Εκκλησιαστικού Επιτρόπου.

Στα παιδιά του τ' αδελφία του κι όλους τους δικούς του θεράμ συλλυπητήρια.

Ας είναι ελαφρύ το χῶμα του χωριού του που τον σκέπασε.

Β.Τ.

— Στις 8 Αυγούστου πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό η Σοφία Μ.

Γκαράτζιου το γένος Τσολέα από το Βραδέτο.

Στα παιδιά της, τ' αγγόνια της, τ' αδελφία της και σ' όλους τους δικούς της θεράμ συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Ευχαριστήριο

— Οι Τάκης και Χάρις Γκαράτζιος ευχαριστούν όλους όσους συμμετείχαν στο βαρύ πένθος τους για το θάνατο της αγαπημένης μάνας τους Σοφίας.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ Βαπτίσεις

— Στις 28 Αυγούστου οι φίλοι μας Θρασύβουλος και Ελένη Φατούρου, χάριξαν τη βάπτισή του εγγονού τους, γιου του γιου τους.

Τη βάπτισή ακολούθησε τρικοίβεργο παραδοσιακό γλέντι στην πλατεία του χωριού.

Στους γονείς και τους παππούδες όλες μας οι ευχές.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» - Β.Τ.

ΚΗΠΟΙ

Ένας γάμος από τα παλιά

— Όλα ήταν όμορφα εκείνο το Σαββατιάτικο απόγευμα, στις 18 Αυγούστου στη Μπάγια.

Όμορφο το παραδοσιακό χωριό, ντυμένο στα καλοκαιρινά του και γεμάτο από κόσμο κι όμορφα γεμάτη η εκκλησιά του Αϊ Νικόλα, θυμίζοντας παλιά χρόνια.

Πανέμορφη η νύφη, η Κορίνα κι όμορφο το παλιό κήρυγμα της έφθασαν στην εκκλησιά με συνοδεία τα «βιολιά», όπως τότε.

Συγκινημένοι κι ευτυχείς οι γονείς του ζευγαριού και πιο πολύ ο δικός μας ο Κώστας, πάντα ευκολοσυγκίνητος και καλосυνήτα, εκδηλωτικός με όλους.

Μετά τη γαμήλια τελετή, όλοι οι προσκεκλημένοι — κι ήταν πάρα πολλοί — γέμισαν τη μεγάλη πλατεία του χωριού για το γαμήλιο τραπέζι και το τρικοίβεργο γλέντι που ακολούθησε και κράτησε ως τις πρώινές ώρες. Πραγματικό πανηγύρι. Τα φαγητά του Μιχάλη, εκλεκτά και πλούσια και άφρονη η εξυπηρέτησή.

Ένας γάμος, πράγματι από τα παλιά. Τέτοιους που, δυστυχώς, πολύ σπάνια χαίρομαστε στα χωριά μας, τα τελευταία χρόνια.

Κι είναι ενθαρρυντικό και παρήγορο, ότι νέα παιδιά αρνίζονται, έστω και διέλα, ν' αναχωρούν, να εκτιμούνται και να τιμωρούνται, να αποτελεί την ουσία του αρετήνιου πολιτισμού μας.

Όλες οι ευχές του περιοδικού μας στο υπέροχο ζευγάρι, για μια ανέφελη κι ευτυχισμένη ζωή. Στους γονείς τους, να τα χαίρονται και να μεγαλώνουν πολλά εγγόνια.

ΛΑΪΣΤΑ

Αρραβώνες

— Μας γέμισε χαρά η είδηση των αρραβώνων του δικού μας Πάχου Μέρτζου με την εξαίρετο νέα Πούλη Θεοδ. Χήτου, συμβολαίστηρα.

Οι πιο θερμές ευχές ολόκληρης της Συν. Επιτροπής του περιοδικού μας και γρήγορα καλά στέφανα.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Συγχαρητήρια (Γάμοι)

— Το Σάββατο 25 Αυγούστου στον Ιερό Ναό Παναγίας Ζωοδόχου Ιωαννίνων, έγινε ο γάμος της αγαπημένης μας ανηψιάς Αντιγόνης Δετοπούλου, χάριξαν τη βάπτισή του εγγονού τους, γιου του γιου τους Κωνσταντή Αργυρή.

Ο κομπάρσος Αθανάσιος Σιώλος, γνωστός κομμωτής των Ιωαννίνων, χάρισε στο νεοφώτιστο το όνομα του παππού του Σωτήρη.

Τις πιο θερμές μας ευχές και νάναι γερός και τυχερός στη ζωή του ο Σωτήρης.

Οικ. Κ. Α. Χριστοδούλου - Δ. Χριστοδούλου - Γ. Τσακίρη

Θάνατοι

— Στις 15 Αυγούστου πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό ο Σόλων Τζαφέρης 74 χρόνων.

Στους δικούς του θεράμ και ειλικρινή συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» - Γιάννης Μπέλλος

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Αρραβώνες

— Θεράμ συγχαρητήρια στην αγαπημένη μας ανηψιά Σεβήρα Τσεργιογιάννη του Θεοδώρου, για τους αρραβώνες της με τον εκλεκτό της καρδιάς της Δημήτρη Κούτσικο, εγγονό του καλῶς στέφανα.

Νανσικά Λάζου, Παντελής Λάζου, Τάσιος Λάζου

Βαπτίσεις

— Πα τη βάπτισή της εγγονής της αδελφής μας, κόρη του Άγγελου Νίτσου και της Καλλιρόης Κόκκα-Μιχαήλ, εκλεκτά και πλούσια και άφρονη η εξυπηρέτησή.

Οικ. Θεοδ. Τσεργιογιάννη

Οικ. Παντελή Λάζου

— Στις 10 Σεπτεμβρίου στο Μονοδένδρι το ζεύγος Ιωάννη και Αίτσας Αβρανίτη βάπτισαν τη δευτερότοκη κόρη τους με ανάδοχο το Χρίστο Κρανά και το όνομα της νεοφώτιστης Χριστίνα.

Ευχόμαστε στους ευτυχείς γονείς το νουνο και τους παππούδες να τους ζήσει.

Σ.Θ.

Θάνατοι

— Σε ηλικία 75 ετών απεβίωσε στα Γιάννενα όπου διέμενε η καλή αγχωριανή Λευκοθέα Πρίγκου το γένος Στάου και η κηδεία της έγινε στο Μονοδένδρι όπου τη συνόδε-

σαν οι οικείοι της συγγενείς και άλλοι.

Στα παιδιά της, τα εγγόνια της και λοιπούς συγγενείς εκφράζουμε τα θεράμ μας συλλυπητήρια.

Σ.Θ.

ΠΑΠΙΓΚΟ Βαπτίσεις

— Στο γραφικό, αγιογραφημένο και καλοσυντηρημένο εκκλησιάκι των Αγίων Αναγύρων, στο Κάστρο των Ιωαννίνων, έγινε την Κυριακή 9 Σεπτεμβρίου, η βάπτισή του εγγονού της εξαδέλφης μας Φωτεινής Λέττα, το γένος Γ. Παπαευαγγέλου και γιου της κόρης της Βασιλείας, συζύγου του Βαγγέλη Παππά, εργοδηγού-εργολάβου.

Ο κομπάρσος Αθανάσιος Σιώλος, γνωστός κομμωτής των Ιωαννίνων, χάρισε στο νεοφώτιστο το όνομα του παππού του Σωτήρη.

Τις πιο θερμές μας ευχές και νάναι γερός και τυχερός στη ζωή του ο Σωτήρης.

Οικ. Κ. Α. Χριστοδούλου - Δ. Χριστοδούλου - Γ. Τσακίρη

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Θάνατοι

— Την 1η Αυγούστου πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα, πλήρης ημερών, η αρχόντισσα Ισμήνη Κουλούση-Παπαχατζοπούλου.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» που δέχτηκε επανειλημμένως την απλόχερη στήριξη και συμβολή της, συλλυπείται θεράμ όλους τους δικούς της κι εύχεται να είναι ελαφρύ το χῶμα της Αττικής που τη σκέπασε.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ Γάμοι

— Στις 25-8-01 παντρεύτηκαν στον Άγιο Νικόλαο Τσεπελόβου ο Θεόδωρος Τσουμάνης, Δήμαρχος Θάμης και η Ελένη Μπίτσα.

Το μυστήριο τέλεσε ο Πρωτοσύγκελλος της Ι. Μητροπόλεως Ιωαννίνων κ. Φιλόθεος Δέδες. Παρέστησαν στο γάμο ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. Καλογιάννης, ο ΓΓΠΗ κ. Λιακόπουλος, ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Ζαρηπαλάς, ο Νομάρχης Πρέβεζας κ. Τσουμάνης, οι Δήμαρχοι Γ. Παπαναστασίου, Σ. Σπυριδάκης και Μ. Παντολάς.

Σύσσωμο παρέστη το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Τύμφης.

Εκατοντάδες οι εκλεκτοί καλεσμένοι.

Η εκκλησιά, το προαύλιο της και το μεσοχώρι γέμισαν κόσμο. Το βράδυ παρατέθηκε δείπνο στο μεσοχώρι, όπου παρακάθισαν πέραν των χιλίων συνδαιτημόνες.

Ακολούθησε γλέντι μέχρι το πρωί με παραδοσιακά όργανα και τη γλυκιά φωνή του Γιάννη Παπακώστα.

Ευχόμαστε στους νεόνυμφους να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ Ευχαριστήρια

— Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Πανωσουδενιωτών ευχαριστεί θεράμ τους Πανωσουδενιώτες κ.κ. 1. Δρόσο Παπανικολάου και 2. Κων/νο Κώστη, για την οικονομική ενίσχυση του Συλλόγου.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Ο Πολιτιστικός Σύλλογος ευχαριστεί τον χωριανό Λεωτέρη Πανταζή για τη γενναιοδωρή προσφορά του στην εκκλησιά του Αγίου Νικολάου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί τους κάτωθι για την προσφορά τους αντί στεφάνου στη μνήμη της Μαρίκας Κάτσενου.

- Τα παιδιά και τα εγγόνια της.
- Τα αδελφία: Ιωάννη Παπαρούνα και Μιχάλη Παπαρούνα.
- Τα ανήψια της.
- Την οικογένεια Ράπτη.
- Τις οικογένειες Αναστασίου Τσορώνη, Μπίκα Δημητρίου, Δημητριάδη Νικολάου, Ντούμα Σπυριδωνά, Νικολάου Καρβούνη, Αριστοτέλη Λαδιά, Τσοπανίδη Ζωγράφου, Λαδιά Θεόδωρου, Λαδιά Δημητρίου, Παπαρούνα Φιλίππου, Κάτσενου Θεόδωρου, Κάτσενου Ελευθερίου, Κρανά Χρήστου, Καραγιάννη Θωμά, Τσουμάνη Παναγιώτη, Φωτόπουλου Χριστόφορο, Καρβούνη Ευαγγέλου, Καρβούνη Παναγιώτη, Χρήστου Κάτσενου, Καρβούνη Γρηγ. Κώστα υπέρ Αγίου Νικολάου και Θεοφάνη Χουλιάρα υπέρ Μοναστηρίου.

ΒΡΑΔΕΤΟ

Ο Ευάγγελος Ψυχούλας προσέφερε ποσό 10.000 δρχ. στην Εκκλησία Βραδέτου και η Βασιλική Καμάλη 5.000 δρχ. στη μνήμη της Σοφίας Γκαράτζιου.

Επίσης ο Ευάγγελος Ψυχούλας προσέφερε 10.000 δρχ. στη μνήμη της Βασιλικής Τράνη και 10.000 δρχ. στην Εκκλησία για τις ανάγκες της.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

α) Η κ. Καλλιόπη Δαλκαβούνη - Παπαμικαήλ κατέθεσε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή το ποσό των 50.000 δρχ. για τις ανάγκες του Ι.Ν. Καμψίσεως Θεοτόκου.

β) Οι οικογένειες Ελένης Ζούκη και Ιωάννη Γκούση κατέθεσαν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή το ποσό των 50.000 δρχ. στη μνήμη του Ιωάννη Ζούκη.

γ) Η κ. Φιλομήλα Τόλογλου, στη μνήμη του Χρήστου Καράλη (Ζιούλη), κατέθεσε 5.000 δρχ. στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσόβου, υπέρ του Παρεκκλησίου του Προφήτη Ηλία.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΑΝΑ

Στη μνήμη Τένη Ζαμπανίδη προσέφεραν υπέρ των εκκλησιών Πεδινών οι:

Ζαμπανίδης Σπύρος 5.000
Οικ. Ζούλα Γεωργίου 50.000
Οικ. Μπότσαρη Ιωάννη 5.000
Οικ. Κωσταντή Ελεονώρα 5.000
Οικ. Κωσταντή Σοφία 5.000
Οικ. Κωσταντής Αλέξ/δρος 5.000
Οικ. Γκαράτζιος Θεοχάρης 5.000
Οικ.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

- Σεβαστή Τσιατούρα 5.000
- Ανώνυμος 15.000
- Λιάνα Μπαρτ 5.000
- Αικατερίνη Νάουση 5.000
- Ερυνίλη Καλέα 5.000
- Σπυρίδων Τσιλιμπάρδης 15.000
- Ανώνυμος 5.000
- Ανώνυμος 5.000
- Οικογ. Πολυχρόνη Βλαχου προ-
σφορά καμπάνιας κωδωνοστασί-
ου.

Εκ της Εκκλησιαστικής
Επιτροπής

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Για τις ανάγκες της Εκκλησίας μας, η κ. Μάχη Μασούρα, η νύφη της Βίβη και ο γιός της Ευγένιος προσέφεραν 50.000 δρχ. στη μνήμη του Αλέκου Μασούρα.

• Ο κ. Ηλίας Καραγιάννης προσέφερε 50.000 δρχ. στη μνήμη των γονέων του Αλέξανδρου και Μαριάννης, υπέρ των Ιερών Ναών Λεπτοκαρυάς.

• Η κα Αναστασία Καφρίτσα 10.000 δρχ. για τις ανάγκες της εκκλησίας του Αγ. Αθανασίου.

• Η κα Ευφροσύνη και η κα Ευτυχία Παπαδοπούλου προσέφεραν 35.000 δρχ. για τις ανάγκες της εκκλησίας του Αγ. Αθανασίου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή τους ευχαριστεί.

ΠΑΠΗΓΚΟ

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Αγίου Βλασίου Παπίγκου, ευχαριστεί θερμώς τον κ. Λεωνίδα Νικόπουλον και την σύζυγόν του κα Αρτέμιδα Νικοπούλου το γένος Αλεξίου Μουζά για την μεγάλην δωρεάν που είχαν την ευγενή καλωσύνην να κάνουν στην εκκλησία μας την Αγία Παρασκευήν, στολίζοντάς της το εικονοστάσιον (τέμπλον) με τις ωραίες εικόνες του Δωδεκαόρτου, και εύχεται η Αγία Παρασκευή πάντοτε να προστατεύει αυτούς και την οικογένειά τους.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Αγίου Βλαχίου Παπίγκου

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Εις μνήμην Στεφάνου Καλογήρου αντί στεφάνου κατάθεσαν χρηματικό ποσό εις την εκκλησίαν του Αγίου Δημητρίου Φραγκάδων.

- Η σύζυγος, τα παιδιά και τα εγγόνια του 20.000
- Οικ. Νατολέων Καλογήρου 15.000
- Οικ. Γεωργίου Καλογήρου 5.000
- Οικ. Στεφάνου Τζαφλίδη 20.000

- Οικ. Νικολάου Καλογήρου 20.000
- Οικ. Νικολάου Κουτσαμάνη 10.000
- Οικ. Κων/νου Καραβίδα 5.000
- Οικ. Πασχάλη Τζαφλίδη 2.000
- Οικ. Στεφάνου Φανίκα 10.000
- Οικ. Δέσποινας Ζαμπτακίδη 5.000
- Οικ. Ανδριάνας και Νίκου Παπαβασιλείου 15.000
- Οικ. Ελένης Τσιγιάννη 3.000
- Οικ. Παναγιώτη Καψάλη 5.000
- Οικ. Ζήση Βούρη 10.000
- Οικ. Αλέκου Μάνθου 3.000
- Οικ. Ιωάννη Καλύβα 10.000
- Δάμων Παρλαπάς 5.000
- Οικ. Γεωργίου Γκρουϊδη 10.000

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

10.000

Γεωργιάδης Πέτρος
Γκράτζιου Λιάνα (2)
Γκράτζιου Μαίρη (2)
Μητσιάδης Κίμων
Φλώρος Αχιλλέας
Φραγκουλιδη-Πανταζή Λούλα

7.000

Θεοδοσίου Ευγενούλα

6.000

Κοματσέλης Παναγιώτης
Παπαβασιλείου Μιχαήλ

5.000

Αγγελολιάννη-Ζήτη Φρόσω
Βασδέκη-Χόινα Κική
Βασδέκη Ευανθία
Βασδέκης Θεόδωρος
Βλαχοπούλου Νίκη
Gribnau Bart Liana
Διαμάντη-Καλατζή Μαρίνα
Ζησιμάτου Ελευθερία
Ζώη Π. Μαρίτσα
Ιασωνίδη Αικατερίνη
Καψάλης Γρηγόρης
Μελά Νιόβη
Μαντζιάρης Εμμανουήλ
Μπούλτης Στέργιος
Νάτση-Ζώη Εύη
Παλαιοπανίδου Χαρίκλεια
Πολυμερίδης Ιωάννης
Πελένη Ελένη
Παπάζογλου Εμμανουήλ
Σούλη Παρασκευή
Σουσιόπουλος Τάσιος
Στύλου Κλειώ
Τσίλης Αριστομένης
Τζαβάρ-Γενναδίου Ανθούλα
Φλώρος Αριστείδης

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

20.000

Νιτσόπουλος Βασίλης (6)

10.000

Γεννάδιος Θρασύβουλος (3)
Λουτσάρης Βασίλης (3)
Σακκάς Παύλος (3)
Σωτήρης Σωτήριος (3)
Τσιόμου Αικατερίνη (3)

9.000

Τζιομάκας Ευάγγελος (3)
Χατζηχρήστου Βασιλική (3)

6.000

Ζωρδούμη-Παπαγγέλη Αλεξάν-
δρα (2)

Καραϊσκος Γιώργος (2)
Κρεμμύδας Δημήτριος (2)
Λάζου-Τσιργογιάννη (2)
Μπαλοδήμος Δημήτριος (2)
Οικονομίδης Σπύρος (2)
Σκαμνέλος Ανδρέας (2)
Στάθης Γεώργιος (2)

4.000

Καψάλη-Τριανταφύλλου Βασιλι-
κή

3.000

Αποστόλου Άδμητος
Βασδέκης Παύλος
Βαταβάλης Πύρρος
Γράβου Αθηνά
Γκουνοπούλου Σύλβια
Γκογιάνος Δημήτριος
Γκομίδη Γαλάτεια
Δόση-Βούρδα Κλεοπάτρα
Δούσμπης Ελευθερίας
Θεοδώρου-Δημαρά Μαριγώ
Ιανούση Πανδώρα
Ιωάννου Βασίλης
Καβάγιας Γεώργιος
Καραντζά Σωτηρία
Κατσίκης Σπύρος
Καραγιαννίδη Πόπη
Καραγιάννης Θωμάς
Κακαγιά-Κεφάλα Δανάη
Καλογήρου Γεώργιος
Κατσορού-Παπαδοπούλου Χαρά
Κισρές Ιωάννης
Κοματσέλη-Λυμπεροπούλου
Στέλλα
Κοματσέλη-Γκράτζιου Λούλα
Κουλάνης Ανέστης
Κρίτης Μιχαήλ
Μπαμπανιάνα Θάλεια
Οικονομίδης Γεώργιος
Πρωτόπαπας Κ. Νικόλαος
Ρίζος Ιωάννης
Ρίζος Κων/νος
Σουκουβέλος Σωτήριος
Σταθά Φιλομήλα
Στυλίδης Χρήστος
Σύλου Μαίρη
Φωτιάδη Μ. Βασιλεία
Χαρίσης Σπύρος
Χατζοπούλου Μιράντα

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί, δηλώνουν τα έτη πληρω-
μής.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ιδρυτής:

ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ
2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3. ΖΑΡΙΑΔΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
4. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
5. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΥ
6. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
7. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

★

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.

Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 30170

★

Υπεύθυνος Ύλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 27.105

★

Στο ρεπορτάζ:

Κ. Δ. Χριστοδούλου

★

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές,

εμβάσματα:

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και Μυροβωλείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Ιωάννινα 45444.

Κατώτερη ετήσια

συνδρομή δρχ. 3.000

Για το εξωτερικό δρχ. 6.000

ή 20 \$ ΗΠΑ

★

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπάνης)

Τηλ. 20.544 - 27.845

Ιωάννινα 454 44

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

— Η Ευφροσύνη Σακελλαρίδη στη μνήμη του πατέρα της Ευσταθίου με τη συμπλήρωση 3 χρόνων 20.000 δρχ.

— Η Δήμητρα Κουνάβου στη μνήμη της αγαπημένης συνυφάδας Γαλήνης Κουνάβου 15.000 δρχ.

— Ο Θρασύβουλος Γεννάδιος 10.000 δρχ.

— Η Ελευθερία Ζησιμάτου 5.000 δρχ.